

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA
DĖL X SKUNDO NR. 4D-2025/2.1-211
PRIEŠ VIEŠĄJĄ ĮSTAIGĄ „INOVACIJŲ AGENTŪRA“
2025 m.
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2025 m. vasario 17 d. gavo MB „O“ direktoriaus X (toliau – Pareiškėjas) skundą dėl VšĮ Inovacijų agentūros (toliau citatose ir tekste – Agentūra) neteisėtų veiksmų nagrinėjant Pareiškėjo paraišką dėl tapimo bendradarbystės centro „Spiečius“ (toliau citatose ir tekste – Spiečius) nariu Alytuje (registracijos Nr. 5D-2025/2.1-211; toliau – Skundas).

2. Skunde, be kita ko, nurodyta:

„Atstovaudamas MB „O“ [toliau citatose ir tekste – Bendrija], 2024 m. kovo mėn. užpildžiau paraišką [toliau citatose ir tekste – Paraiška] internetu [...] dėl tapimo Spiečiaus nariu Alytuje. Per 5 darbo dienas [...] negavęs jokio atsakymo, kreipiausi į Alytaus Spiečiaus koordinatorę I.D.“ (toliau citatose ir tekste – Spiečiaus administratorės). „Paraišką teko pildyti kelis kartus, kadangi Spiečiaus administratorė vis teigė, kad mano Paraiška nėra gauta. Kadangi Paraišką teko teikti kelis kartus iš eilės, su paskirta Spiečiaus administratore teko bendrauti ir telefonu. Nuo pat pirmųjų skambučių Spiečiaus administratorė bendravo nepagarbiai, pakeltu balsu tonu, atrodė susierzinusi. Ši situacija, kuomet buvo teigiama, jog mano paraiška nėra gauta ir nepagarbus bendravimas sukėlė pagrįstų įtarimų dėl galimo Spiečiaus administratorės šališkumo ir neobjektyvumo mano atžvilgiu. Galiausiai gavau atsakymą, kad mano Paraiška neatitinka Bendradarbystės centrų „Spiečius“ narystės taisyklių (toliau [citatose ir tekste] – Taisyklės). [...]. Gavus aukščiau pateiktą atsakymą, susisiekiu su Spiečiaus administratorės vadove I. G. [toliau – Vadovė], siekiant detaliai išsiaiškinti susiklosčiusią situaciją. Vadovė informavo, kad norint tapti Spiečiaus bendruomenės nariu, turiu patikslinti Bendrijos nuostatuose vykdomą veiklą, susikurti interneto tinklą ir tuomet teikti paraišką pakartotinai. Vadovaudamasis šia informacija, 2024-08-27 patikslinau Bendrijos nuostatus, įkūriau interneto svetainę ir 2024-08-28 pakartotinai pateikiau paraišką dėl tapimo Spiečiaus nariu Alytuje [toliau – 2024 m. rugpjūčio 28 d. Paraiška] bei papildomai apie tai informavau Spiečiaus administratorę.“

Iš Spiečiaus administratorės gavęs atsakymą, „įvertinęs šią informaciją ir atsižvelgdamas į tai, kad prašoma papildomos informacijos, kurios iš esmės pagal Taisyklės negali būti reikalaujama, pateikiau atsakymą“, prašydamas „esant Jūsų neigiamam atsakymui, [...] jį pateikti oficialiu raštu su Agentūros direktorės R. S. parašu.“ „Po pateiktos informacijos į Spiečiaus administratorės iškeltus reikalavimus, negavau jokio atsakymo. Atsižvelgiant į tai, papildomai kreipiausi dar kartą su priminiu dėl atsakymo pateikimo, tačiau atsakymas gautas nebuvo.“

Pralaukęs daugiau nei 3 mėnesius į Agentūrą ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministeriją 2024-12-20 kreipiausi oficialiu raštu [...].“

„2025-01-17 buvo gautas Agentūros atsakymas [Nr. R4-162-(1.6 Mr)-2025; toliau citatose ir tekste – Sprendimas] [...]. Sprendimą pasirašė ne Agentūros direktorė (kaip buvo prašyta paskutiniu el. laišku), o Pažangos departamento direktorė. Darytina prielaida, jog

esama situacija, t. y., Spiečiaus administratorės šališkas ir nesikaidrus elgesys mano Bendrijos ir galimai mano asmens atžvilgiu, yra slepiama nuo Agentūros direktorės. [...]. Agentūra Sprendime taip pat nurodė, kad „negali įsitikinti, jog Bendrija faktiškai vykdo vieną iš Taisyklėse nurodytų prioritetinių veiklų, konkrečiai 70.22 – konsultacinę verslo ir kito valdymo veiklą“. Agentūra dėl šio klausimo, t. y., dėl vykdomos prioritetinės veiklos (įrodymų ar patikslinimo), nesikreipė, o tiesiog savavališkai konstatavo faktą, jog šios veiklos nevykdau. [...]. Todėl Agentūros konstatavimas, jog veiklos nevykdau visiškai neatitinka tikrovės.

Agentūra pateiktame Sprendime ignoravo mano prašymą – pateikti Spiečiaus administratorės paaiškinimą dėl neveikimo, t. y., ilgiau kaip 3 mėnesius nagrinėjant Bendrijos paraišką. Taigi Agentūra, teikdama Sprendimą į mano 2024-12-20 skundą, pažeidė [...] Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintus principus. [...].“

3. Pareiškėjas prašo Seimo kontrolierės „išnagrinėti Skunde pateiktą situaciją dėl Agentūros piktnaudžiavimo ir biurokratizmo nagrinėjant mano Paraišką dėl tapimo Spiečiaus nariu ir pagal kompetenciją priimti sprendimą.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

4. Kartu su Skundu pateiktuose dokumentuose pažymėta:

4.1. Spiečiaus administratorės 2024 m. kovo 21 d. el. laiške nurodyta:

„Noriu informuoti, kad peržiūrėjome Jūsų pateiktą Paraišką dėl Spiečiaus narystės. Apgailestaujame, tačiau negalime teigiamai patvirtinti Jūsų Paraiškos, nes neatitinkate nei vieno mūsų apraše nurodyto prioritetinio kriterijaus ir šiuo metu turime eilėje laukiančių verslininkų, kuriems prioritetas yra taikomas (t. y. Jūsų veikla nėra susijusi su inovacijomis ir pagal pateiktą EVRK kodą – 412000 Gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statyba, ši veikla nėra mūsų prioritetinių veiklų sąraše). Daugiau su mūsų taisyklėmis ir aprašu galite susipažinti: <https://spiecius.inovacijuagentura.lt/app/uploads/2023/04/Aprastas.pdf> [...]. Kilus klausimams, galite atsakyti man į šį laišką.“

4.2. Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 28 d. el. laiške Spiečiaus administratorei nurodyta:

„Laba diena, šiandien pateikiau prašymą dėl įstojimo į Spiečių Alytaus mieste [2024 m. rugpjūčio 28 d. Paraišką]. Pažymiu, kad pakeičiau Bendrijos nuostatus ir papildžiau vykdomas veiklas pagal EVRK, jog atitikčiau Jūsų keliamus prioritetus. Taip pat įkūriau interneto svetainę, kaip buvo nurodžiusi Jūsų vadovė I. Laukiu Jūsų atsakymo.“

4.3. Spiečiaus administratorės 2024 m. rugpjūčio 29 d. el. laiške Pareiškėjui nurodyta:

„Jūsų 2024-08-28 Paraišką gavau, prašau patikslinti: [...] Pateikti dokumentą ar kitą lygiavertį šaltinį, kuriame nurodytas naujas, pagrindinis veiklos EVRK kodas, nes šiuo metu viešai prieinamoje duomenų sistemoje nurodytas pagrindinis EVRK kodas neatitinka mūsų prioritetinio kriterijaus reikalavimų [...]. [...] Interneto svetainės nuorodą. [...] Atsiųsti verslo diagnostikos rezultatus. Jeigu diagnostikos neatlikote, ją galite atlikti čia: <https://verslodiagnostika.inovacijuagentura.lt/>“

4.4. Pareiškėjo 2024 m. rugsėjo 2 d. el. laiške Agentūrai nurodyta:

„Priedu pakeistus Bendrijos nuostatus, kuriose yra įrašyta, jog vienas iš Bendrijos veiklos tikslų – konsultacinė verslo ir kito valdymo veikla. Laiške nurodote, jog pagal Jūsų duomenis Bendrijos pagrindinis EVRK kodas neatitinka prioritetinio kriterijaus reikalavimų. Atkreipsiu dėmesį, jog –Taisyklių 9.2 punkte yra nurodyta: „Prioritetas Nr. 2: SVV subjektas vykdo bent vieną iš išvardintųjų veiklų (Lentelė Nr.1). Tikslus veiklų aprašymus galima patikrinti Ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus 2 redakcijoje“. Tai reiškia, kad neturi būti pagrindinis EVRK kodas, kaip Jūs teigiate, o turi būti bent viena iš veiklų.

Priedu nuorodą į interneto tinklalapį (<https://...>). Pažymiu, kad Taisyklių 6 punkte

yra nurodyta, kokius dokumentus turi pateikti SVV subjektas, norintis tapti Spiečiaus nariu. Tarp šių dokumentų nėra nurodyta pateikti interneto svetainės nuorodą ar apskritai turėti interneto svetainę. Be to, visose Taisyklėse tokio reikalavimo nėra. Todėl iš esmės šis Jūsų ir Jūsų vadovės reikalavimas yra perteklinis ir galimai diskriminuojantis mano Bendrijai.

Pridedu verslo diagnostikos rezultatus. Šiuos rezultatus Jums siunčiau jau kelis kartus anksčiau, todėl nėra suprantamas reikalavimas juos vėl teikti pakartotinai. [...]. Įvertinus visą šią situaciją, esant Jūsų neigiamam atsakymui, prašau, jį pateikti oficialiu raštu su viešosios Įstaigos Inovacijų agentūros direktorės R. S. parašu.“

4.5. Pareiškėjo 2024 m. gruodžio 20 d. skunde Agentūrai „Dėl prašymo neišnagrinėjimo ir atsakymo nepateikimo per nustatytą terminą“ (toliau – 2024-12-20 skundas) nurodyta:

„Atstovaudamas Bendrijai, 2024 m. kovo mėn. užpildžiau Paraišką dėl tapimo Spiečiaus nariu Alytuje. Per 5 darbo dienas negavęs jokio atsakymo, kreipiausi į Spiečiaus administratorę. Ji nurodė, kad Paraiškos negavo. Tuomet Paraišką pildžiau iš naujo. Galiausiai gavau atsakymą, kad mano Paraiška neatitinka Taisyklių [2024 m. kovo 21 d. el. laiškas]. Papildomai dėl narystės Spiečiuje buvo kalbėta su Vadove. Ji informavo, kad norint tapti Spiečiaus bendruomenės nariu, turiu patikslinti Bendrijos nuostatuose vykdomą veiklą, susikurti interneto tinklapį ir tuomet teikti Paraišką pakartotinai. Vadovaudamasis šia informacija, 2024-08-27 patikslinau Bendrijos nuostatus, įkūriau interneto svetainę ir 2024-08-28 pakartotinai pateikiau Paraišką dėl tapimo Spiečiaus nariu Alytuje.

Iš Spiečiaus administratorės gavau [2024 m. rugpjūčio 29 d.] atsakymą [...]. Įvertinęs šią informaciją ir atsižvelgdamas į tai, kad prašoma papildomos informacijos, kurios iš esmės pagal Taisyklės negali būti reikalaujama, pateikiau [2024 m. rugsėjo 2 d.] atsakymą [...]. Atsakymo iš Spiečiaus administratorės jokio negavau, todėl kreipiausi dar kartą su priminiu, kad laikiu atsakymo. Atsakymas iš Spiečiaus administratorės iki šiol negautas, todėl sprendimas dėl Bendrijos priėmimo į Alytaus Spiečių vis dar nepriimtas. Agentūros tinklapyje nurodyta, kad „Įvertinę paraišką ir kitus dokumentus, atsakymą pateiksime per 5 d. d.“. Kaip minėta, Paraiška buvo pateikta 2024-08-28, taigi atsakymo negaunu jau daugiau kaip 3 mėnesius.

Iš aukščiau išdėstyto matyti, kad Agentūros atstovė Spiečiaus administratorė tokiu savo sprendimų vilkinimu, pažeidė Taisyklėse nustatytus reikalavimus, nesilaikė nustatytų terminų, o jos vadovė, žinodama, apie savo darbuotojos savivaliavimą, tokiems Spiečiaus administratorės veiksams neužkirto kelio.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta Agentūros prašau:

- Pateikti paaiškinimą, kodėl yra vilkinamas sprendimų priėmimas;
- Pateikti Spiečiaus administratorės paaiškinimą dėl neveikimo nagrinėjant Paraišką;

- Pateikti motyvuotą sprendimą dėl (ne) priėmimo į Spiečių. [...].“

4.6. Agentūros (Pažangos departamento direktorės) Sprendime nurodyta:

„Agentūra 2024 m. gruodžio 20 d. gavo 2024-12-20 skundą [...]. Agentūra reaguodama į jūsų pateiktą skundą ir Paraišką, norime užtikrinti, kad pateiktą informaciją išsamiai išnagrinėjome ir siekdami kuo greičiau ir efektyviau išspręsti jūsų skunde iškeltus klausimus, teikiame atsakymus ir sprendimą dėl Alytaus Spiečiaus narystės:

1. Dėl Agentūros vykdytos narystės atrankos ir vertinimo

1.1. Atsižvelgiant į Taisyklių [...] [pateikta nuoroda į Agentūros tinklalapį] II skyriaus „Narių atranka“ 7 punktą, norime paaiškinti, kad Taisyklėse yra aiškiai nurodyta, kaip turi būti teikiama paraiška, tačiau nėra nurodyta, kaip tikslinti jau pateiktą paraišką. Vertiname, jog įvyko nesusikalbėjimas. Po pirmosios Paraiškos 2024 m. kovo mėn. pateikimo ir paaiškinimo, jog reikia tikslinti Paraišką, Pareiškėjas 2024 m. rugpjūčio 28 d. pateikė naują Paraišką, todėl Agentūra tikėjosi, kad Pareiškėjas taip pat teiks ir šį kartą naują, patikslintą paraišką, įtraukiant reikiamus dokumentus. Agentūra manė, kad Bendrija koreguos ir pateiks atnaujintą paraišką, todėl nesuprato, jog ji planuoja teikti tą pačią [2024 m. rugpjūčio

28 d.] Paraišką su ankstesniais duomenimis, tačiau pateikiant paaiškinimus į Agentūros 2024 m. rugpjūčio 29 d. siųstą laišką.

Agentūra laiku atsakė į 2024 m. rugpjūčio 28 d. pateiktą Paraišką ir atliko reikalingus veiksmus pagal gautą informaciją, t. y. atsakė Pareiškėjui per 5 d. d., tačiau šis nesusipratimas atsirado dėl komunikacijos klaidos, ir sukėlė painiavą dėl Paraiškos tikslinimo proceso, todėl netinkamas iškomunikavimas galėjo turėti įtakos procedūrų eigai. Agentūra apgailestauja dėl šio nesusipratimo ir užtikrina, kad tai nebuvo sąlygota siekiu nesuteikti atsakymo laiku.

1.2. Paraiškas dėl narystės nagrinėja ne vienas asmuo, o Agentūros atitinkamų sričių specialistai, užtikrinantys, kad kiekvienas sprendimas būtų priimtas objektyviai remiantis Taisyklėmis. Agentūros vertinimas atliekamas siekiant užtikrinti skaidrumą, profesionalumą ir objektyvumą, taip pat įvertinant visus pateiktus dokumentus bei informaciją. Be to, visi Agentūros darbuotojai privalo laikytis ir laikosi Viešojo administravimo įstatyme nustatytų principų, tokių kaip teisėtumas, objektyvumas, skaidrumas, nešališkumas ir atsakomybė. Užtikriname teisingą ir atvirą procedūrą, kurioje kiekvienas Pareiškėjas yra vertinamas pagal aiškius ir objektyvius kriterijus apibrėžtus Taisyklėse. Tokiu būdu siekiame išvengti bet kokios formos šališkumo ar nesusipratimų ir užtikrinti, kad visi pareiškėjai būtų vertinami pagal vienodus standartus ir principus.

2. Agentūros sprendimas dėl narystės

2.1. Apgailestaujame, tačiau negalime teigiamai patvirtinti jūsų Paraiškos, nes pagal turimus duomenis Agentūra šiuo metu negali įsitikinti, jog Bendrija faktiškai vykdo vieną iš Taisyklėse nurodytų prioritetinių veiklų, konkrečiai 70.22 – konsultacinę verslo ir kito valdymo veiklą. Nors jūs pateikėte Bendrijos nuostatų pakeitimus, kuriuose nurodyta ši veikla, vien formalus nuostatų pakeitimas, kuris apima tik įrašą apie naują veiklą, nėra pakankamas įrodymas, kad įmonė iš tikrųjų vykdo šią prioritetinę veiklą. Tai reiškia, kad vien tik dokumentų formalus atnaujinimas nelemia faktinio įmonės vykdomos veiklos pasikeitimo. Agentūra vertina ne tik pateiktus dokumentus, bet ir turi įsitikinti, kad jūsų įmonė iš tiesų vykdo tą veiklą, kurią deklaruoja. Įvertinus tai, kad pagal Taisyklės prioritetinė veikla turi būti faktiškai vykdoma, Agentūra turi įsitikinti, ar veikla tikrai yra įgyvendinama pagal nurodytus reikalavimus. Iš turimų ir pateiktų duomenų (Bendrijos nuostatai, faktiškai nesukurta (nebaigta kurti) internetinė svetainė, Bendrijos finansinės atskaitomybės duomenys apie vykdytą veiklą) nesudaro prielaidų vertinti/laikyti, jog minėta veikla yra vykdoma, todėl negalime patvirtinti jūsų Paraiškos.

2.2. Be to, norime atkreipti dėmesį, kad pagal pateiktą internetinę svetainę (<https://...>) apie Pareiškėjo įmonę, neįmanoma įsitikinti atliekama veikla, nes svetainėje nėra pateikiama jokios konkrečios informacijos apie įmonės vykdomą veiklą. Svetainėje nurodyta tik bendro pobūdžio informacija, tačiau nėra jokio aprašymo apie teikiamas paslaugas ar atliktus projektus, be to matyti, jog internetinė svetainė faktiškai yra nesukurta (nebaigta kurti). Taip pat svetainėje pateikiama informacija, jog įmonė turi 20 metų patirtį, tačiau įmonė buvo įkurta 2023 m. sausio 20 d. Be to, svetainėje nurodytas įmonės adresas yra ..., tačiau nėra pateikta išsamios informacijos, kuri leistų įsitikinti, jog ši įmonė iš tikrųjų vykdo prioritetines veiklas pagal Taisyklių 9 punkte aprašytas veiklas. Be to, norime atkreipti dėmesį į tai, kad Pareiškėjas internetinėje svetainėje nurodė tris komandos narius: Y, Z ir A, tačiau, remiantis SoDros duomenimis, įmonėje dirba tik vienas darbuotojas. Toks skirtumas tarp nurodytų komandos narių ir tikrojo darbuotojų skaičiaus kelia klausimų apie pateiktų duomenų tikslumą, tikrumą ir įmonės veiklos struktūrą.

2.3. Atsižvelgiant į šią informaciją, nebuvo galima patikrinti įmonės faktinės veiklos pagal pateiktą internetinę informaciją, kas taip pat turėjo įtakos sprendimui dėl paraiškos priėmimo pagal Prioritetą Nr. 2.

2.4. Pagal Taisyklių 9 punkte nurodytą Prioritetą Nr. 2, SVV subjektas turi vykdyti bent vieną iš išvardintųjų veiklų, kurios atitinka EVRK kodus iš Lentelės Nr. 1. Šie EVRK kodai turi būti arba įmonės pagrindinis, arba papildomas veiklos kodas. Pareiškėjo pateiktoje

paraiškoje nurodytas tik vienas EVRK kodas, pagrindinis kodas – „Gyvenamųjų ir ne gyvenamųjų pastatų statyba“, kuris, remiantis valstybės duomenų agentūros viešai prieinama informacija, nėra įtrauktas į Taisyklių 9 punkte pateiktą Lentelę Nr. 1, kur yra išvardytos prioritetinės veiklos. Tai reiškia, kad pagal šį kodą, kuris atitinka kitą veiklos sritį, negalime pripažinti paraiškos atitinkant šį prioritetą. Kadangi pagrindinis kodas nėra tarp Taisyklių 9 punkte išvardytų prioritetinių veiklų, negalime priimti pareiškėjo paraiškos pagal šį prioritetą. Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu yra eilė asmenų, laukiančių priėmimo į Alytaus Spiečių, kurie atitinka šį prioritetą, todėl, pagal nustatytus kriterijus ir Taisyklių 15 punktą, negalime priimti paraiškos, kuri neatitinka šių reikalavimų.

2.5. Agentūrai vertinant paraiškas, tenka pareiga remiantis teisės aktų nuostatomis ir paraiškoje pateiktais duomenimis, įvertinti, kokia veikla pareiškėjas faktiškai verčiasi. Tai reiškia, kad Agentūra privalo atlikti išsamų vertinimą ne tik pagal pateiktus dokumentus, bet ir pagal faktinę įmonės veiklą. Formalus nuostatų pakeitimas, kuriame nurodyta nauja veikla, nėra pakankamas įrodymas, kad įmonė iš tikrųjų vykdo šią veiklą. Todėl Agentūra, turi įsitikinti, kad pareiškėjas faktiškai užsiima nurodyta prioritetine veikla, atsižvelgiant į tai, kad vertinimas turi būti pagrįstas ne tik deklaratyviais dokumentais, bet ir faktiniais duomenimis apie vykdomą veiklą“ (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (LVAT) 2023 m. gruodžio 20 d. sprendimo administracinėje byloje Nr. eA-1912-629/2023). Apgailestaujame, kad jūsų pateikta Paraiška neatitiko Taisyklėse nurodytų sąlygų.

2.6. Agentūros sprendimo dėl narystės apskundimo tvarka

2.6.1. Šį Agentūros Sprendimą nesudaryti su jumis Sutarties galite apskųsti Lietuvos administracinių ginčų komisijai arba Regionų apygardos administraciniam teismui per vieną mėnesį nuo tos dienos, kurią sužinojote ar turėjote sužinoti apie Sprendimą. [...].“

4.7. Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – Ministerija) 2025 m. sausio 22 d. rašte Nr. 3-184 nurodyta:

„Ministerija išnagrinėjo Pareiškėjo 2024 m. gruodžio 20 d. raštą Nr. 13 „Dėl prašymo neišnagrinėjimo ir atsakymo nepateikimo per nustatytą terminą (Dėl Paraiškos neatitikimo Taisyklėms)“ [...]. Pažymime, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo [toliau citatose ir tekste – VAĮ] 11 straipsnio 4 dalyje reglamentuojama, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisykles, kurių 32 punkte nustatyta, jog prašymai ir skundai turi būti išnagrinėjami per VAĮ 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus, t. y. per 20 darbo dienų nuo prašymo ar skundo gavimo dienos. Agentūroje Pareiškėjo pakartotina ir papildyta [2024 m. rugpjūčio 28 d.] Paraiška su prašymu tapti Spiečiaus nariu gauta 2024 m. rugsėjo 2 d. Agentūra iki 2025 m. sausio 17 d. nebuvo parengusi ir pateikusi Pareiškėjui atsakymo į prašymą. Įvertinus tai, kas pirmiau išdėstyta, darytina išvada, kad Agentūra nesivadovavo VAĮ 10 straipsnio 4 dalies nuostatomis, nes nepateikė atsakymo per 20 darbo dienų nuo Pareiškėjo prašymo gavimo dienos. Atkreiptinas Agentūros dėmesys į tai, kad, jeigu Pareiškėjo prašymo nagrinėjimas užtruko dėl objektyvių priežasčių (pvz., dėl prašyme keliamo klausimo sprendimą turėjo priimti kelių žmonių komisija, trūksta faktinių įrodymų veiklos tikrumui nustatyti ar pan.) ir per 20 darbo dienų terminą negalėjo būti priimtas administracinis sprendimas, tai, vadovaujantis VAĮ 10 straipsnio 4 dalies nuostatomis, Pareiškėjo prašymo nagrinėjimo terminas galėjo būti pratęstas iki 10 darbo dienų, apie tai informuojant Pareiškėją.

Atsižvelgiant į tai, jog Agentūra 2025 m. sausio 17 d. pateikė išsamų Atsakymą Pareiškėjui į jo teiktą skundą, kartu informuodama ir Ministeriją, papildomai Ministerija į Agentūrą atskiru raštu, prašydama pateikti atsakymus, nesikreipė ir remiasi Atsakyme išdėstyta informacija.

Dėl Pareiškėjo prašymo įvertinti, ar *Agentūros nustatyta tvarka, kuomet nuo vieno asmens priklauso ūkio subjekto įtraukimas į Spiečių, atitinka skaidrumo ir visų ūkio subjektų lygiateisiškumo principus*, pažymėtina, kad Atsakymo 1.2. punkte pateikė atsakymą, kad „Paraiškas dėl narystės nagrinėja ne vienas asmuo, o Agentūros atitinkamų sričių

specialistai, užtikrinantys, kad kiekvienas sprendimas būtų priimtas objektyviai remiantis Taisyklėmis. [...]“. Ministerija susipažinusi su Agentūros pateiktais paaiškinimais neturi pagrindo vertinimui, kad nuo vieno asmens priklauso ūkio subjekto įtraukimas į Spiečių, atitinkamai nėra prielaidų spręsti dėl Agentūros nustatytos tvarkos neatitikimo skaidrumo ir visų ūkio subjektų lygiateisiškumo principams.

Dėl Pareiškėjo prašymo *išsiaiškinti kokiais būdais ir kokiais kriterijais remiantis buvo priimti kiti verslo subjektai į Spiečių, esantį Alytuje (ar Spiečiaus administratorės sprendimus priėmė nešališkai)*. Agentūros Atsakymo 1.2 punkte išsamiai paaiškinama, kaip ir kokia tvarka nagrinėjamos paraiškos dėl narystės Spiečiuje. Ministerija nekartodama paaiškiniame nurodytos informacijos, įvertinusi faktines aplinkybes bei teisinį reglamentavimą neturi faktinio pagrindo spręsti jog verslo subjektų priėmimo į Spiečių tvarka yra pažeidžiama ar sudaromos prielaidos ją pažeisti.

Dėl Pareiškėjo prašymo *tarpininkauti dėl Bendrijos priėmimo į Spiečių*, Ministerija pažymi, kad Atsakymo 2 dalyje išsamiai išdėstyti argumentai, dėl kokių priežasčių buvo priimtas sprendimas nepasirašyti Sutarties su Bendrija. Pagal Atsakyme pateiktą informaciją, darytina išvada, kad Agentūra negalėjo įsitikinti, jog Pareiškėjas faktiškai vykdo vieną iš Taisyklių nurodytų prioritetinių veiklų, konkrečiai 70.22 – konsultacinę verslo ir kito valdymo veiklą. Kaip nurodo Agentūra, nors buvo pateikti Bendrijos nuostatų pakeitimai, kuriuose nurodyta ši veikla, tačiau vien formalus nuostatų pakeitimas nėra pakankamas įrodymas, kad įmonė iš tikrųjų vykdo šią prioritetinę veiklą. Tai reiškia, kad vien tik dokumentų formalus atnaujinimas nelemia faktinio įmonės vykdomos veiklos pasikeitimo. Ministerija sutinka su Agentūros pateiktu atsakymu, kad Agentūra turi vertinti ne tik pateiktus dokumentus, bet ir įsitikinti, kad įmonė iš tiesų vykdo tą veiklą, kurią deklaruoja. Įvertinus tai, kad pagal Taisyklės prioritetinė veikla turi būti faktiškai vykdoma, Agentūra turėjo įsitikinti, ar veikla tikrai yra įgyvendinama pagal nurodytus reikalavimus. [...].“

5. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Agentūrą prašydama pateikti informaciją, paaiškinimus, reikalingus Skundo tyrimui.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

6. Agentūra Seimo kontrolierei pateikė informaciją ir dokumentus:

6.1. Agentūra, **atsakydama į toliau nurodytus Seimo kontrolierės klausimus dėl Taisyklių:**

6.1.1. kokia konkrečia teisės aktų nuostata, galimai įgaliojančia Agentūrą leisti norminius teisės aktus, vadovaudamasi Agentūra patvirtino norminį teisės aktą – Taisyklės; kada ir koku Agentūros vadovo įsakymu buvo patvirtintos Taisyklės, pateikti šio įsakymo kopiją, kodėl Agentūros vadovo įsakymo duomenys nepateikti skelbiant Taisyklės Agentūros tinklalapyje; pažymėjo:

„Agentūra, vykdydama Lietuvos Respublikos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymo (toliau – SVVPĮ) 8 straipsnio 2 dalyje jai pavestas funkcijas, turi teisę vykdyti arba administruoti smulkią ir vidutinį verslo skatinimo priemones, patvirtintas Ekonomikos ir inovacijų ministro. Šių funkcijų įgyvendinimui Agentūra teikia administracines paslaugas, kaip tai apibrėžta SVVPĮ 2 straipsnio 1 dalyje.

SVVPĮ 2 str. 1 d. nustatyta, kad „Administracinės paslaugos smulkią ir vidutinį verslų apima ir ministro patvirtintų verslo skatinimo priemonių vykdymą bei administravimą. Atsižvelgiant į tai:

1. Paslauga „Spiečiai“ yra viena iš tokių verslo skatinimo priemonių, kurią Agentūra įgyvendina, vykdydama SVVPĮ jai pavestas funkcijas, tačiau ši paslauga nėra aprašyta (reglamentuota) administraciniu reglamentavimu (VAĮ 2 str. 4 d. ir 6 str. 1 p.).

2. Agentūra, kaip viešoji įstaiga, neturi įgaliojimų priimti norminių teisės aktų *lex generalis* prasme, kaip tai suprantama pagal Teisėkūros pagrindų įstatymą, nes jai nesuteikta administracinio reglamentavimo teisė (VAĮ 2 str. 4 d., 5 str. 2 d. 2 p., 6 str. 1 p.):

VAĮ 5 str. 2 d. 2 p.: 2) viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė ar savivaldybė, ir asociacijoms, išskyrus šios dalies 3 punkte nurodytas asociacijas, gali būti suteikiami įgaliojimai atlikti funkcijas tik šio įstatymo 6 straipsnio 2, 3 ir 4 punktuose nustatytoje viešojo administravimo srityse, kai tokie įgaliojimai yra tiesiogiai susiję su viešosios įstaigos ar asociacijos veiklos tikslais ir kai nėra valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų, kurioms šie įgaliojimai gali būti suteikti;

1. Tačiau Agentūra, kaip viešojo administravimo subjektas, remdamasi VAĮ 6 straipsniu, turi teisę: organizuoti ir administruoti viešųjų paslaugų teikimą (VAĮ 6 str. 5 p.);

2. teikti administracines paslaugas (VAĮ 6 str. 3 p.);

3. priimti administracinius sprendimus (VAĮ 6 str. 2 p.);

4. užtikrinti administracinių sprendimų įgyvendinimą (VAĮ 6 str. 4 p.).

3. Todėl Taisyklės, kuriomis nustatoma konkreti paslaugos „Spiečiai“ teikimo tvarka (pvz., narystės sąlygos BC, informacijos pateikimo tvarka), yra vidaus administravimo dokumentas, reglamentuojantis Agentūros vykdomos paslaugos teikimo procedūras, skirtas paslaugos gavėjams užtikrinti skaidrų, vienodą ir objektyvų paslaugų administravimą.

4. Taisyklės nėra norminis teisės aktas teisės aktų leidybos prasme (t. y. jos nesukuria bendro pobūdžio teisių ar pareigų neapibrėžtam asmenų ratui), todėl jų tvirtinimui nereikia atskiro įstatymu deleguoto reglamentavimo įgaliojimo.

Norime pažymėti, jog Agentūra nepriėmė norminio teisės akto, o patvirtino paslaugos teikimo tvarką/aprašymą (Taisyklės), kaip savo veiklos organizavimo ir paslaugų administravimo dokumentą. Tai yra teisėtas veiksmas, grindžiamas SVVPĮ 8 str. 2 d. bei VAĮ 6 straipsnio 3 ir 5 punktais. Taisyklės taikomos tik tiems, kurie savanoriškai teikia paraiškas dalyvauti programoje „Spiečiai“, todėl tai nėra visuotinai privalomas reglamentavimas, o paslaugos administravimo taisyklės, kuriuo Agentūra išviešina visų klientų (administracinės paslaugos gavėjų) atžvilgiu savo elgesio, taip užtikrindama skaidrumą ir lygiateisiškumą visų klientų (administracinės paslaugos gavėjų) atžvilgiu.“

„Taisyklės, reglamentuojančios narystės Bendradarbystės centruose „Spiečius“ paslaugą, buvo patvirtintos Viešosios įstaigos Inovacijų agentūros vadovo 2024 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. R1-271-(1.3 E)2024“ („Dėl bendradarbystės centrų „Spiečius“ narystės taisyklių pakeitimo“; toliau – Įsakymas). Ši informacija yra viešai paskelbta Agentūros administruojamame Spiečių tinklalapyje (<https://spiecius.inovacijuagentura.lt/narystes-anketa/>), kuriame yra nurodyta tiek Taisyklių patvirtinimo data, tiek įsakymo numeris. Taisyklės viešinamos ten, kur yra teikiama pati paslauga, t. y. Spiečių platformoje, kuri veikia kaip pagrindinis komunikacijos kanalas su klientais/pareiškėjais ir interesantais. Tokia praktika atitinka skaidrumo principus bei užtikrina, kad visi suinteresuoti asmenys turi galimybę susipažinti su aktualiais dokumentais kontekste, kuriame jie taikomi.“

Įsakyme nurodyta:

„P a k e i č i u Bendradarbystės centrų „Spiečius“ narystės taisyklės, patvirtintas viešosios įstaigos Inovacijų agentūros 2024 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. R1-74-(1.3 E)2024, ir išdėstau jas nauja redakcija (pridedama).“

6.1.2. ar Taisyklės nustatyta tvarka paskelbtos Teisės aktų registre (toliau – TAR), jeigu taip – pateikti nuorodą, paaiškinti, kodėl Atsakyme pateikta tik nuoroda į Agentūros tinklalapį, bet ne į TAR (Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies 17 punktą, 20 straipsnio 1 dalis); jeigu ne – nurodyti priežastis, pažymėjo:

„Taisyklės, reglamentuojančios narystės paslaugos „Spiečiai“ teikimą, nėra skelbiamos Teisės aktų registre (TAR), kadangi pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 6 straipsnio 17 punktą jos nelaikomos norminiais teisės aktais, kurie turi būti skelbiami TAR. Pagal TAR nuostatas, TAR skelbiami tik tie teisės aktai, kurie yra norminiai teisės aktai, t. y. nustato bendro pobūdžio taisyklės neapibrėžtam asmenų ratui, ir

yra priimti subjektų, turinčių teisę vykdyti administracinį reglamentavimą (pvz., Seimas, Vyriausybė, ministrai, savivaldybės tarybos ir pan.).

Agentūra, kaip viešoji įstaiga, nėra subjektas, turintis įstatyminius įgaliojimus priimti norminius teisės aktus (VAĮ 5 str. 2 d. 2 p.), todėl jos patvirtinti dokumentai (tokie kaip Taisyklės) yra administracinio pobūdžio, vidinio reguliavimo dokumentai, skirti konkrečių paslaugų teikimo procesui organizuoti. Todėl, Taisyklės nėra skelbiamos TAR, nes tai nėra norminis teisės aktas teisėkūros prasme. Vietoj to, Taisyklės viešai paskelbtos Spiečių platformoje (<https://spiecius.inovacijuagentura.lt/narystes-anketa/>), kur yra teikiama pati paslauga, kad interesantai galėtų lengvai susipažinti su jomis. Nuoroda į Agentūros tinklalapį buvo pateikta pagrįstai, nes tai yra aktuali ir vienintelė teisėta viešinimo vieta, atitinkanti dokumento pobūdį bei paskirtį.“

6.1.3. koku teisiniu pagrindu Taisyklių 18 punkte nurodyta, kad Agentūros atsakymas dėl paraiškų gali būti pateiktas telefonu, paaiškino:

„Taisyklėse nustatyta, kad Agentūros atsakymas dėl paraiškų gali būti pateiktas telefonu, vadovaujantis efektyvaus administracinės paslaugos teikimo ir informavimo principais, kaip tai numatyta VAĮ.

Vadovaujantis VAĮ 3 straipsniu, viešojo administravimo subjektai, teikdami paslaugas, privalo užtikrinti jų efektyvumo ir proporcingumo principus, o informacija suinteresuotiems asmenims gali būti teikiama įvairiomis priemonėmis. Atsakymo telefonu tikslas – operatyvus informavimas apie sprendimą, siekiant paspartinti paslaugos teikimą ir užtikrinti, kad pareiškėjas būtų laiku informuotas apie sprendimo rezultatą. Tačiau IA praktikoje visi administraciniai sprendimai visada yra pateikiami raštu – elektroniniu paštu, užtikrinant oficialaus atsakymo formą, dokumentavimą ir atsekamumą. Atsakymas telefonu laikytinas papildoma informavimo forma, o ne sprendimo priėmimo ar įforminimo būdu. Sutinkame, jog šią dalį reikia pakeisti.“

6.1.4. kodėl Taisyklėse nėra nustatyta „BC administratorių“ sprendimų dėl paraiškų apskundimo tvarka, pažymėjo:

„Taisyklėse nėra nustatyta atskira sprendimų apskundimo tvarka, nes ši paslauga nėra teisinio ar administracinio poveikio sprendimas, kuris sukurtų ar panaikintų pareiškėjo teises ar pareigas – tai ne norminio teisės akto pagrindu kylantis santykis, o tęstinio pobūdžio paslauga, kurios teikimas nesukelia jokių neigiamų teisinių pasekmių pareiškėjui. Narystės „Spiečiuje“ paslauga yra savotiškas civilinio pobūdžio santykis (kurį lemia įpareigojimas klientą būti atsakingu už materialinio turto naudojimą), o ne privaloma ar ribojanti viešoji paslauga. Pareiškėjui nesuteikta narystė nesuvaržo galimybės naudotis visomis kitomis Agentūros paslaugomis, įskaitant renginius, konsultacijas, mokymus ir pan. – tiek su naryste, tiek be jos. Taisyklių 1 priede nurodyta BC „Spiečius“ paslaugų teikimo sutartimi klientas įgyja teisę naudotis Agentūros valdomomis bendradarbytės erdve – patalpomis, t. y. fizine infrastruktūra, kurią sudaro kompiuterizuota darbo vieta ir organizacinė įranga, kurią sudaro: nešiojamasis kompiuteris (esant BC „Spiečius“ galimybėms), kompiuterio ekranas, kita smulki kompiuterinė įranga, projektorius, programinė įranga, internetas ir kt. Klientai, kurie nėra sudarę BC „Spiečius“ paslaugų teikimo sutarties (nėra atrinkti į Spiečių, nes neteikia tokio prašymo, arba neatitinka kriterijų) – gali naudotis visomis BC „Spiečius“ ir Agentūros verslumo skatinimo paslaugomis (tomis pačiomis paslaugomis kaip ir Spiečiaus nariai), kurios yra skelbiamos Agentūros svetainėje ir kurios buvo siūlomos šiam klientui (Priedas Nr. 1).

Paslaugos dalyviai nesudaro nelygiaverčių sąlygų – sutarties turėtojas negauna išskirtinių teisių ar naudosis, palyginti su asmenimis, kurie paraišką pateikė, bet narystės nesudarė. BC administratoriaus sprendimas dėl paraiškos yra iš esmės kvietimas bendradarbiauti, o ne individualus administracinis aktas, kuris turėtų būti skundžiamas administracine ar teismine tvarka pagal Administracinių bylų teisenos įstatymą. Esant civiliniam aspektui (pvz., Spiečių patalpų naudojimo sutarčiai, kurią lemia (kurį lemia

įpareigojimas klientą būti atsakingu už materialinio turto naudojimą), taikytinos civilinės teisės normos, o ne administracinės apskundimo procedūros.“

6.1.5. kodėl Taisyklėse nėra nustatyta paraiškų keitimo, pildymo, kartotinio teikimo tvarka; kodėl, susidūrus su paraiškos keitimo, pildymo, kartotinio teikimo problema dėl Pareiškėjo Paraiškos, nebuvo imtasi priemonių šiam procesui sureguliuoti Taisyklėse, paaiškino:

„Pildoma anketa (paraiška) nėra vertinama kaip formalus administracinis dokumentas, kuriam būtų taikomi griežti norminio teisės akto reikalavimai. Prašymo tikslinimo galimybė yra įprasta praktika, kurią Agentūra taiko siekdama neatmesti paraiškų formaliais pagrindais ir mažinti administracinę naštą pareiškėjui. Tokia tvarka leidžia lanksčiai reaguoti į paraiškos trūkumus ir skatina bendradarbiavimą. Ateityje planuojama Taisyklės papildyti, kad jos tiksliau atspindėtų susiformavusią praktiką, tačiau šiuo metu galioja lankstus, paslaugos efektyvumą užtikrinantis požiūris.“

„Paraiškų keitimo, papildymo ar pakartotinio teikimo tvarka Taisyklėse iki šiol nebuvo reglamentuota, nes praktikoje nebuvo atvejų, kuriuose būtų aiškiai išreikštas nesutikimas su priimtu sprendimu, jog sprendimas dėl paraiškos sukėlė neigiamas pasekmes pareiškėjui – todėl nebuvo objektyvaus poreikio keisti ar detalizuoti šio proceso Taisyklėse. Pareiškėjui nesuteikta narystė nesuvaržo jo galimybės naudotis Agentūros paslaugomis, įskaitant renginius, konsultacijas ir kitas veiklas, tad neatsiranda pagrindo traktuoti tai kaip ginčytiną administracinį sprendimą, reikalaujantį apskundimo ar formalaus procedūrinio reguliavimo.“

Vis dėlto, atsižvelgiant į konkretų atvejį ir siekiant dar labiau aiškumo ir skaidrumo, Taisyklės bus peržiūrimos ir atnaujinamos, kad jose būtų įtvirtinta praktikoje taikoma galimybė patikslinti paraišką, ją papildyti arba pateikti pakartotinai be apribojimų.“

6.1.6. ar, Agentūros nuomone, Taisyklėse tinkamai įgyvendinami VAĮ įstatymo viršenybės, išsamumo principų bei 10 straipsnio reikalavimai), pažymėjo:

„Agentūros nuomone, Taisyklėse tinkamai įgyvendinami Viešojo administravimo įstatyme nustatyti principai, kiek tai yra taikytina atsižvelgiant į Taisyklių pobūdį ir jų teisinę prigimtį. Dar kartą pažymime, jog Taisyklės nėra laikomos norminiu teisės aktu. Visgi kaip paslaugos aprašas ir veiklos vykdymo gairės, Taisyklės yra rengiamos ir taikomos vadovaujantis VAĮ viršenybės principu, t. y. laikantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės viršenybės, neviršijant Agentūrai suteiktų įgaliojimų. Agentūra vertina esamą Taisyklių redakciją kaip atitinkančią teisinius reikalavimus paslaugos lygmeniu, tačiau supranta viešojo administravimo principų svarbą ir planuoja ateityje tobulinti Taisyklės, kad dar aiškiau atspindėtų tiek praktinius procesus, tiek galimus pareiškėjų lūkesčius dėl skaidrumo bei informavimo.“

6.2. Agentūra, atsakydama į toliau nurodytus Seimo kontrolierės klausimus dėl Skunde nurodytų aplinkybių:

6.2.1. kiek paraiškų ir kada Agentūrai pateikė Pareiškėjas, kokie paraiškų registracijos Agentūroje duomenys, informavo:

„Pareiškėjas teikė dvi paraiškas: 2024 m. kovo 20 d. (Priedas Nr. 2) užpildė paraišką internetu dėl tapimo Spiečius nariu Alytuje. Inovacijų agentūra 2024 m. kovo 21 d. (Priedas Nr. 3) išsiuntė Pareiškėjui atsakymą, kad paraiška neatitinka Bendradarbybės centrų „Spiečius“ narystės taisyklių, todėl Pareiškėjas 2024 m. rugpjūčio 28 d. pakartotinai pateikė paraišką dėl tapimo Spiečiaus nariu Alytuje

6.2.2. koku konkrečiu teisiniu pagrindu, kokia Taisyklių nuostata buvo vadovautasi reikalaujant pildyti pateiktą 2024 m. rugpjūčio 28 d. Paraišką (teikti papildomus dokumentus, „patikslinti Bendrijos nuostatuose vykdomą veiklą“), nors Taisyklėse nėra nustatyta paraiškų pildymo tvarka, „susikurti interneto tinklapį“, nurodyti „internetu svetainės nuorodą“, nors tai nėra numatyta Taisyklėse („Dokumentų ir informacijos, reikalingų administraciniam sprendimui priimti, reikalavimas iš asmenų turi būti teisėtas ir motyvuotas“ (VAĮ12 straipsnio 1 dalis), paaiškino:

„Taisyklių 6 punktą numato, kad pareiškėjas turi pateikti nurodytus dokumentus, kurie yra reikalingi paraiškos vertinimui. Kadangi Pareiškėjo pateiktoje paraiškoje nebuvo nurodytų dokumentų bei pakankamos informacijos apie veiklą, Agentūra prašė ją patikslinti ar papildyti.

Pažymime, kad Agentūra, vykdydama paraiškų administravimą, vadovaujasi Viešojo administravimo įstatymo 12 str., kuris leidžia prašyti patikslinimų ar papildomų duomenų, jei be jų neįmanoma priimti pagrįsto administracinio sprendimo. Tai nėra papildomi reikalavimai, bet būtini veiksmai, siekiant objektyviai įvertinti pareiškėjo tinkamumą.

Atsižvelgiant į tai, kad 2024 m. rugpjūčio 28 d Paraiškoje buvo pastebėti turinio neatitikimai, o informacija apie veiklą neatitiko Taisyklių 6 p. numatytų informacijos pateikimo standartų, Agentūra teisėtai ir motyvuotai kreipėsi į Pareiškėją su prašymu patikslinti duomenis.“

6.2.3. koku konkrečiu teisiniu pagrindu Spiečiaus administratorė Agentūros vardu susirašinėjo su Pareiškėju, teikė jam atsakymus, prašė pateikti papildomus dokumentus, ar ji yra „BC administratorius“, nurodytas Taisyklių 18 punkte, ar ji įgaliota priimti Agentūros administracinius sprendimus dėl paraiškų (pvz., pažymos 4.1 ir 4.3 papunkčiai), nurodė:

„Spiečiaus administratorė, susirašinėjusi su Pareiškėju Agentūros vardu, veikė teisėtai ir pagal jai suteiktus įgaliojimus, kaip tai nustatyta galiojančiuose Taisyklių punktuose bei Pareigybės aprašyme (Priedas Nr. 4) 5.3 papunktis.

Taisyklių 2.2 punktą aiškiai apibrėžia, kas yra BC administratorius [Spiečiaus administratorius]. Atsižvelgiant į tai, kad Spiečiai yra geografiškai paskirstyti visoje Lietuvoje, kiekviename mieste veikia konkretus BC administratorius, kuris atsakingas už atitinkamos teritorijos paraiškų procesų valdymą. Šiuo atveju BC administratorė buvo paskirta atsakinga už paraiškų administravimą konkrečiame Spiečiuje, todėl teisėtai atliko funkcijas, numatytas Taisyklėse. Visi Spiečių BC administratoriai: <https://spiecius.inovacijuagentura.lt/kontaktai/>

Administracinius sprendimus dėl paraiškų priima Agentūra, o ne BC administratorius. Spiečiaus administratorės veiksmai buvo teisėti, pagrįsti Taisyklių 2.2 papunkčiu, o jos komunikacija su Pareiškėju – tai administracinio proceso dalis, kuri atitinka institucijos veiklos praktiką ir kuri atitinka taisyklėse aprašyta administracinės paslaugos aprašymą.“

6.2.4. jeigu Spiečiaus administratorė yra įgaliota priimti administracinius sprendimus dėl paraiškų, kodėl jos el. laiškuose nenurodyta jos sprendimų apskundimo tvarka, sprendimų registracijos duomenys, paaiškino:

„Kaip jau buvo nurodyta ankstesniuose atsakymuose, Spiečiaus administratorės siunčiamuose pranešimuose dėl paraiškų nėra priimami administraciniai VAĮ prasme, todėl pateikiama informacija neturi teisinės galios sukelti Pareiškėjui teisinių pasekmių, todėl nėra pagrindo šiuos veiksmus traktuoti kaip formalius administracinius aktus, kuriems turėtų būti taikomi VAĮ reikalavimai. Spiečiaus administratorė veikia kaip Agentūros atstovė, teikianti informaciją, prašanti patikslinti paraišką ar paaiškinanti trūkstamą informaciją, tačiau galutiniai sprendimai dėl sutarties sudarymo (pvz., narystės suteikimo) yra grindžiami paslaugos pobūdžiu ir neturi administracinio sprendimo statuso.

Sprendimo apskundimo tvarkos ir registracijos duomenų nenurodymas yra pagrįstas tuo, kad siunčiami atsakymai nėra individualūs administraciniai sprendimai, kurie būtų įtraukti į sprendimų registrus ar privalėtų turėti apskundimo tvarką. Tokie laiškai neatlieka viešojo administravimo funkcijos, sukeliančios teises pasekmes.“

6.2.5. ar, Agentūros nuomone, Spiečiaus administratorės sprendimai (el. laiškai) atitinka VAĮ administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus; VAĮ 10 straipsnio 5 dalis, jeigu ne – nurodyti priežastis, informavo:

„Agentūros nuomone, Spiečiaus administratorės siunčiami el. laiškai iš dalies atitinka VAĮ administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, kiek tai yra aktualu konkrečios paslaugos – „Spiečių“ narystės – pobūdžiui. Tačiau jie nėra prilyginami

formaliam administraciniam sprendimui VAĮ prasme, todėl Spiečiaus administratorės pranešimai nėra grindžiami administraciniu reglamentavimu, o teikiami kaip paslaugos administravimo dalis – pagal Agentūros patvirtintas vidaus procedūras bei paslaugos aprašą.“

6.2.6. ar iki Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 28 d. Paraiškos pateikimo Agentūra buvo pateikusi Agentūros atsakymą (administracinį sprendimą; VAĮ 10 straipsnio 4 dalis) dėl Pareiškėjo pirmosios Paraiškos (galimai 2024 m. kovo mėn.) atmetimo, atsisakymo sudaryti sutartį; jeigu ne – nurodyti priežastis; jeigu taip – pateikti atsakymo kopiją, nurodyti jo datą, registracijos numerį, jeigu atsakymas buvo pateiktas pavėluotai (ne per 5 darbo dienas, kaip nurodyta Taisyklių 18 punkte, ne per VAĮ nustatytus terminus) – nurodyti priežastis, paaiškino:

„Atsakymą Inovacijų agentūra pateikė laiku.“

6.2.7. ar į Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 28 d. Paraišką buvo pateiktas Agentūros atsakymas (administracinis sprendimas dėl Paraiškos atmetimo, atsisakymo sudaryti sutartį), jeigu taip – pateikti jo kopiją, nurodyti jo registracijos duomenis; taip pat paaiškinti prieštaravimus tarp Agentūros atsakymo ir Ministerijos 2025 m. sausio 22 d. rašto teiginių dėl Agentūros sprendimo dėl 2024 m. rugpjūčio 28 d. Paraiškos priėmimo terminų (Agentūra Atsakyme nurodė, kad Agentūra „laiku atsakė į 2024 m. rugpjūčio 28 d. pateiktą Paraišką ir atliko reikalingus veiksmus pagal gautą informaciją, t. y. atsakė Pareiškėjui per 5 d. d.“, tačiau nenurodė, kuriuo konkrečiu raštu tai atliko; Ministerija – „Agentūroje Pareiškėjo pakartotina ir papildyta Paraiška su prašymu tapti Spiečiaus nariu gauta 2024 m. rugsėjo 2 d. Agentūra iki 2025 m. sausio 17 d. nebuvo parengusi ir pateikusi Pareiškėjui atsakymo į prašymą“; šio rašto 4.6 ir 4.7 papunkčiai), pažymėjo:

„Pirminis atsakymas buvo pateiktas dėl dokumentų patikslinimo, o po skundo buvo pateiktas oficialus atsakymas į skundą su paraiškos vertinimu kaip sprendimu.“

6.2.8. ar iš tiesų Pareiškėjui nebuvo pateiktas Agentūros atsakymas į Pareiškėjo 2024 m. rugsėjo 2 d. el. laišką, kuriame buvo prašoma „esant Jūsų neigiamam atsakymui, prašau, jį pateikti oficialiu raštu su Agentūros direktorės parašu“ (pažymos 4.4 papunktis); jeigu taip – nurodyti priežastis, jeigu buvo pateiktas – pateikti atsakymo kopiją, jeigu atsakymas buvo pateiktas pavėluotai – nurodyti priežastis, paaiškino:

„Atsakymas pateiktas nebuvo dėl komunikacijos klaidos, ir sukėlė painiavą dėl paraiškos tikslinimo proceso.“

6.2.9. kokių teisiniu pagrindu Spiečiaus administratorė, kaip nurodyta Sprendime, „tikėjosi, kad Pareiškėjas taip pat teiks ir šį kartą naują, patikslintą paraišką, įtraukiant reikiamus dokumentus“, „Agentūra manė, kad Bendrija koreguos ir pateiks atnaujintą paraišką“ po Spiečiaus administratorės 2024 m. rugpjūčio 29 d. el. laiško (pažymos 4.6 papunktis), informavo:

„Iš ankstesnio bendravimo su Pareiškėju buvo tikėtasi, jog Pareiškėjas pateiks patikslintą ar naują paraišką. Taisyklėse nėra nustatyta paraiškų tikslinimo tvarka, tačiau taip pat nenustatyta draudimo teikti paraišką pakartotinai, todėl Pareiškėjas turi teisę bet kada pateikti naują anketą, atitinkančią reikalavimus. Spiečiaus administratorės lūkestis, kad bus pateikta patikslinta paraiška, buvo ne administracinio pobūdžio reikalavimas, o geranoriška paslaugos administravimo praktika, siekiant sudaryti galimybę Pareiškėjui ištaisyti anksčiau pastebėtus trūkumus.“

6.2.10. „kodėl Atsakyme, išnagrinėjus 2024-12-20 skundą (pažymos 4.5 papunktis), nebuvo įvertinta Spiečiaus administratorės bei Vadovės veiklos atitiktis teisės aktų reikalavimams, nepateikiant atsakymų Pareiškėjui į el. laiškus, nepateikiant sprendimo dėl Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 28 d. Paraiškos per VAĮ nustatytus terminus, kaip nurodyta Ministerijos 2025 m. sausio 22 d. rašte (pažymos 4.7 papunktis), prašant Pareiškėjo atlikti papildomus veiksmus, pateikti papildomą informaciją, kuri nenumatyta Taisyklėse (pvz., sukurti Bendrijos interneto svetainę), pažymėjo:

„Pareiškėjo 2024-10-20 skundas buvo vertinamas kaip skundas dėl atsisakymo suteikti narystę Spiečių programoje, o ne kaip atskiras skundas dėl Agentūros darbuotojų – Spiečiaus administratorės ar Vadovės – galimai netinkamų veiksmų ar neveikimo.“

6.2.11. koku teisiniu pagrindu Sprendimą dėl Pareiškėjo 2024 m. rugpjūčio 28 d. Paraiškos priėmė ne „Spiečiaus administratorė, o Agentūros Pažangos departamento direktorė (pažymos 4.5 papunktis), pateikti jos įgaliojimus priimti tokius sprendimus patvirtinančius dokumentus, informuoti, kuriame teisės akte nustatyta, kokiais atvejais sprendimus dėl paraiškų priima Spiečiaus administratorius, kokiais – Pažangos departamento direktorius, jeigu nenustatyta – nurodyti priežastis, pažymėjo:

„Sprendimą, pateiktą Pareiškėjui dėl 2024 m. rugpjūčio 28 d. Paraiškos, priėmė Pažangos departamento direktorė (pareigybės aprašymas pridedamas, priedas Nr. 5) dėl to, kad buvo jungtinio pobūdžio situacija – tai buvo tiek atsakymas į skundą dėl narystės nesuteikimo, tiek apibendrinantis sprendimas dėl paraiškos nagrinėjimo rezultato. Tai nebuvo įprastinė paraiškos nagrinėjimo situacija, o Pareiškėjo skundas dėl galimo teisėtų interesų pažeidimo, todėl atsakymą pateikė aukštesnio lygmens darbuotoja – Pažangos departamento direktorė. Toks veiksmas atitinka VAI nuostatas, kai nagrinėjamas skundas dėl galimo nepagrįsto atsisakymo suteikti paslaugą.“

6.2.12. dėl Pareiškėjo nurodytų aplinkybių, kad Agentūrai reikalaujant sukurti Bendrijos svetainę, buvo pažeistas lygiateisiškumo principas, kartu informuojant, ar visi Spiečiaus nariai turi interneto svetaines, jeigu ne – nurodyti priežastis, informavo:

„Agentūra nereikalavo susikurti interneto svetainės, tačiau bendraujant su Pareiškėju telefonu informavome, jog tokia svetainė (jei Pareiškėjas turi ar turėtų) galėtų būti papildomas informacijos šaltinis, leidžiantis objektyviau įvertinti paraiškoje nurodytą veiklą ir atitikimą Taisyklių reikalavimams (apie vykdomą verslo konsultacinę veiklą), t. y., iš interneto svetainės dažnai (tačiau ne visuomet) galima įsitikinti apie konkrečias vykdomas veiklas. Agentūra neturėjo jokių įrodymų apie pareiškėjo vykdomą verslo konsultacinę veiklą, kas yra prioritetinio kriterijaus požymis, bet turėjo įrodymus tik apie vykdomą statybų veiklą). Tai nebuvo reikalavimas, o rekomendacija Pareiškėjui, kuri galėtų padėti išvengti paraiškos vertinimo neaiškumų. Ne visi Spiečiaus nariai turi interneto svetaines.“

6.2.13. dėl Pareiškėjo nurodytų aplinkybių, kad Agentūros veikla neskaidri, nes „Spiečiaus veikla yra nevieša, ne visi Spiečiaus nariai viešinami, laisvos vietos Spiečiuje taip pat neviešinamos; tokiu būdu sudaromos visos sąlygos Agentūros darbuotojų piktnaudžiavimui priimant sprendimus“), nurodė:

„Pareiškėjo teiginius vertiname kaip subjektyvią nuomonę, kuri nėra pagrįsta faktais. Spiečiaus veikla yra vieša ir skaidri. Visa aktuali informacija apie veiklą, narystės galimybes, kriterijus, paslaugas bei kontaktinius asmenis yra skelbiama oficialioje interneto svetainėje: <https://spiecius.inovacijuagentura.lt>.“

6.3. Agentūra Seimo kontrolierei papildomai pateikė šio tyrimo metu priimtą Lietuvos administracinių ginčų komisijos (toliau citatose ir tekste – Komisija) 2025 m. kovo 26 d. sprendimą Nr.21RE-(AG-115/07-2025) (toliau – Komisijos sprendimas), kuriuo Komisija išnaginėjusi Pareiškėjo skundą, įpareigojo Agentūrą Pareiškėjui pateikti atsakymus į jo skunde keliamus klausimus [...]. **Agentūra vykdydama minėtą Komisijos sprendimą, artimiausiu metu Pareiškėjui pateiks atsakymą į jo skunde keliamus klausimus,**“

Komisijos sprendime, be kita ko, pažymėta:

„Komisija n u s t a t ė: Bendrija skundu Komisijos prašo: 1) panaikinti Agentūros 2025-01-17 Sprendimą; 2) įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. [...]. Atsakovė Agentūra su Pareiškėjo skundu nesutinka, prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą. Atsiliepime paaiškino, kad vykdydama SVVPĮ pavestas funkcijas, kaip vieną iš veiklų vykdo verslumo skatinimo paslaugą „Spiečiai“. Paslauga „Spiečiai“ apima įvairias verslumo skatinimo priemones (konsultavimą, seminarus), įskaitant ir narystės Spiečiuje paslaugą pagal Taisyklėse nustatytus

reikalavimus. Taisyklės yra ne norminio pobūdžio administracinės paslaugos aprašymo dokumentas. [...].

Skundas tenkintinas

Bylos duomenimis nustatyta, kad Pareiškėjas 2024-03-13, 2024-03-20 ir 2024-03-21 teikė paraišką narystei Spiečiuje, užpildydamas anketą Agentūros interneto svetainėje <https://spiecius.inovacijuagentura.lt/narystes-anketa/>.

Vienoje iš paraiškų (paraiškos data nenurodyta) pateikta ši informacija: EVRK kodas - 70.22 Konsultacinė verslo ir kito valdymo veikla; bendrijos veikla - mažoji bendrija vykdo rangos darbus, šiuo metu yra norima diegti inovacijas vykdomoje veikloje - gyventojų konsultavimo platforma statybos darbų remonto klausimais.

Agentūros darbuotoja [Spiečiaus administratorė] 2024-03-21 el. paštu pateikė Pareiškėjui atsakymą, kuriame nurodė, kad Agentūra negali teigiamai patvirtinti paraiškos, nes Pareiškėjas neatitinka nei vieno Agentūros apraše nurodyto prioritetinio kriterijaus ir šiuo metu Agentūra turi eilėje laukiančių verslininkų, kuriems prioritetas yra taikomas (t. y. Pareiškėjo veikla nėra susijusi su inovacijomis ir pagal pateiktą EVRK kodą - 412000 Gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statyba, ši veikla nėra prioritetinių veiklų sąraše).

Pareiškėjas Agentūrai ir Ministerijai pateikė 2024-12-20 skundą „Dėl prašymo neišnagrinėjimo ir atsakymo nepateikimo per nustatytą terminą“, kuriame nurodė, kad pagal Agentūros darbuotojų pastabas 2024-08-27 patikslino Bendrijos nuostatus, įkūrė interneto svetainę ir 2024-08-28 pakartotinai pateikė paraišką dėl tapimo Spiečiaus nariu. Kelis kartus kreipėsi į Agentūros darbuotoją dėl paraiškos vertinimo, tačiau jokie atsakymo negavo. Paraiška buvo pateikta 2024-08-28, taigi atsakymo Pareiškėjas negauna jau daugiau kaip 3 mėnesius. Pareiškėjas Agentūros prašė: 1) pateikti paaiškinimą, kodėl yra vilkinamas sprendimų priėmimas; 2) pateikti Spiečiaus administratorės paaiškinimą dėl neveikimo nagrinėjant Bendrijos Paraišką; 3) pateikti motyvuotą sprendimą dėl (ne) priėmimo į Spiečių.

Agentūra, išnagrinėjusi Pareiškėjo 2024-12-20 skundą, priėmė ginčijamą Sprendimą. Dėl Agentūros vykdytos narystės atrankos ir vertinimo Sprendime nurodyta, kad Taisyklėse yra aiškiai išdėstyta, kaip turi būti teikiama paraiška, tačiau nėra nurodyta, kaip tikslinti jau pateiktą paraišką. Vertina, jog įvyko nesusikalbėjimas. Po pirmosios Paraiškos 2024 m. kovo mėn. pateikimo ir paaiškinimo, jog reikia tikslinti paraišką, Pareiškėjas pateikė naują 2024-08-28 Paraišką, todėl Agentūra tikėjosi, kad Pareiškėjas taip pat teiks ir šį kartą naują, patikslintą Paraišką, įtraukiant reikiamus dokumentus. Agentūra manė, kad Bendrija koreguos ir pateiks atnaujintą paraišką, todėl nesuprato, jog ji planuoja teikti tą pačią Paraišką su ankstesniais duomenimis, tačiau pateikiant paaiškinimus į Agentūros 2024-08-29 siųstą laišką. Agentūra laiku atsakė į 2024-08-28 Paraišką ir atliko reikalingus veiksmus pagal gautą informaciją t. y. atsakė Pareiškėjui per 5 d. d., tačiau šis nesusipratimas atsirado dėl komunikacijos klaidos, ir sukėlė painiavą dėl Paraiškos tikslinimo proceso, todėl netinkamas iškomunikavimas galėjo turėti įtakos procedūrų eigai. Agentūra apgailestauja dėl šio nesusipratimo ir užtikrina, kad tai nebuvo sąlygota siekiu nesuteikti atsakymo laiku. Paraiškas dėl narystės nagrinėja ne vienas asmuo, o Agentūros atitinkamų sričių specialistai, užtikrinantys, kad kiekvienas sprendimas būtų priimtas objektyviai remiantis Taisyklėmis. Agentūros vertinimas atliekamas siekiant užtikrinti skaidrumą, profesionalumą ir objektyvumą, taip pat įvertinant visus pateiktus dokumentus bei informaciją. Be to, visi Agentūros darbuotojai privalo laikytis ir laikosi VAĮ nustatytų principų, tokių kaip teisėtumas, objektyvumas, skaidrumas, nešališkumas ir atsakomybė.

Dėl narystės Spiečiuje Sprendime nurodyta, kad Agentūra negali teigiamai patvirtinti Pareiškėjo 2024-08-28 Paraiškos, nes pagal turimus duomenis Agentūra šiuo metu negali įsitikinti, jog Bendrija faktiškai vykdo vieną iš Taisyklėse nurodytų prioritetinių veiklų, konkrečiai 70.22 - konsultacinę verslo ir kito valdymo veiklą. Vien formalus nuostatų pakeitimas, kuris apima tik įrašą apie naują veiklą, nėra pakankamas įrodymas, kad įmonė iš tikrųjų vykdo šią prioritetinę veiklą. Tai reiškia, kad vien tik dokumentų formalus atnaujinimas nelemia faktinio įmonės vykdomos veiklos pasikeitimo. Agentūra vertina ne tik

pateiktus dokumentus, bet ir turi įsitikinti, kad įmonė iš tiesų vykdo tą veiklą, kurią deklaruoja. Įvertinus tai, kad pagal Taisyklės prioritetinė veikla turi būti faktiškai vykdoma, Agentūra turi įsitikinti, ar veikla tikrai yra įgyvendinama pagal nurodytus reikalavimus. Iš turimų ir pateiktų duomenų (Bendrijos nuostatai, faktiškai nesukurta (nebaigta kurti) internetinė svetainė, Bendrijos finansinės atskaitomybės duomenys apie vykdytą veiklą) nesudaro prielaidų vertinti/laikyti, jog minėta veikla yra vykdoma, todėl Agentūra negali patvirtinti Pareiškėjo 2024-08-28 paraiškos. Atkreipė dėmesį, kad pagal pateiktą internetinę svetainę (<https://...>) apie Bendriją, neįmanoma įsitikinti atliekama veikla, nes svetainėje nėra pateikiama jokios konkrečios informacijos apie Bendrijos vykdomą veiklą. Svetainėje nurodyta tik bendro pobūdžio informacija, tačiau nėra jokio aprašymo apie teikiamas paslaugas ar atliktus projektus, be to matyti, jog internetinė svetainė faktiškai yra nesukurta (nebaigta kurti). Taip pat svetainėje pateikiama informacija, jog Bendrija turi 20 metų patirtį, tačiau Bendrija buvo įkurta 2023-01-20. Be to, svetainėje nurodytas Bendrijos adresas yra ..., tačiau nėra pateikta išsamios informacijos, kuri leistų įsitikinti, jog ši Bendrija iš tikrųjų vykdo prioritетines veiklas pagal Taisyklių 9 punkte aprašytas veiklas. Be to, Pareiškėjas internetinėje svetainėje nurodė tris komandos narius: Y, Z ir A, tačiau, remiantis SODROS duomenimis, Bendrijoje dirba tik vienas darbuotojas. Toks skirtumas tarp nurodytų komandos narių ir tikrojo darbuotojų skaičiaus kelia klausimų apie pateiktų duomenų tikslumą, tikrumą ir Bendrijos veiklos struktūrą. Atsižvelgiant į šią informaciją, nebuvo galima patikrinti Bendrijos faktinės veiklos pagal pateiktą internetinę informaciją, kas taip pat turėjo įtakos sprendimui dėl 2024-08-28 Paraiškos priėmimo pagal Prioritetą Nr. 2. Pareiškėjo pateiktoje paraiškoje nurodytas tik vienas EVRK kodas, pagrindinis kodas - „Gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statyba“, kuris, remiantis valstybės duomenų agentūros viešai prieinama informacija, nėra įtrauktas į Taisyklių 9 punkte pateiktą Lentelę Nr. 1, kur yra išvardytos prioritетinės veiklos. Tai reiškia, kad pagal šį kodą, kuris atitinka kitą veiklos sritį, Agentūra negali pripažinti 2024-08-28 Paraiškos atitinkant šį prioritetą. Kadangi pagrindinis kodas nėra tarp Taisyklių 9 punkte išvardytų prioritетinių veiklų, Agentūra negali priimti pareiškėjo paraiškos pagal šį prioritetą. Atkreipė dėmesį, kad šiuo metu yra eilė asmenų, laukiančių priėmimo į Alytaus Spiečių, kurie atitinka šį prioritetą.

Agentūra Sprendime papildomai paaiškino, kad Agentūrai, vertinant paraiškas, tenka pareiga remiantis teisės aktų nuostatomis ir paraiškoje pateiktais duomenimis, įvertinti, kokia veikla Pareiškėjas faktiškai verčiasi. Tai reiškia, kad Agentūra privalo atlikti išsamų vertinimą ne tik pagal pateiktus dokumentus, bet ir pagal faktinę įmonės veiklą. Formalus nuostatų pakeitimas, kuriame nurodyta nauja veikla, nėra pakankamas įrodymas, kad Bendrija iš tikrųjų vykdo šią veiklą. Todėl Agentūra turi įsitikinti, kad Pareiškėjas faktiškai užsiima nurodyta prioritетine veikla, atsižvelgiant į tai, kad vertinimas turi būti pagrįstas ne tik deklaratyviais dokumentais, bet ir faktiniais duomenimis apie vykdomą veiklą.

Ministerija į pareiškėjo 2024-12-20 skundą atsakė 2025-01-22 raštu Nr. 3-184, kuriame nurodė, kad Agentūra nesivadovavo VAĮ 10 straipsnio 4 dalies nuostatomis, nes nepateikė atsakymo per 20 darbo dienų nuo pareiškėjo prašymo gavimo dienos. Ministerija, įvertinusi faktines aplinkybes bei teisinį reglamentavimą, neturi faktinio pagrindo spręsti jog verslo subjektų priėmimo į Spiečių tvarka yra pažeidžiama ar sudaromos prielaidos ją pažeisti. Ministerija sutinka su Agentūros pateiktu atsakymu, kad Agentūra turi vertinti ne tik pateiktus dokumentus, bet ir įsitikinti, kad įmonė iš tiesų vykdo tą veiklą, kurią deklaruoja. Įvertinus tai, kad pagal Taisyklės prioritетinė veikla turi būti faktiškai vykdoma, Agentūra turėjo įsitikinti, ar veikla tikrai yra įgyvendinama pagal nurodytus reikalavimus.

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Sprendimo, kuriuo Agentūra atsakė į Pareiškėjo 2024-12-20 skundą, teisėtumo ir pagrįstumo.

VAĮ 2 straipsnyje nustatyta, kad administracinė procedūra - pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmais, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to

administracinės procedūros sprendimą (2 dalis). Skundas - asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą, kuriame tas asmuo nurodo, kad yra pažeistos jo ar kito asmens teisės ar teisėti interesai, ir prašo juos apginti (12 dalis).

VAĮ 10 straipsnis numato, kad administraciniame sprendime turi būti nurodyta: administracinį sprendimą priėmusio viešojo administravimo subjekto pavadinimas; administracinio sprendimo data; administraciniam sprendimui suteiktas registracijos numeris; atliekamas tvarkomasis veiksmas arba asmenims nustatytos teisės ir (ar) pareigos; administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai; administracinio sprendimo apskundimo tvarka, nurodant konkrečią skundą nagrinėjančią instituciją ar įstaigą, skundo padavimo terminą ir teisės aktą, reglamentuojantį apskundimo tvarką; administracinį sprendimą priėmusio asmens vardas, pavardė ir pareigos (5 dalis). Administracinis sprendimas turi būti pasirašytas jį priėmusio pareigūno, valstybės tarnautojo, kito įstatymų nustatytą specialų statusą turinčio fizinio asmens arba viešojo administravimo subjekto vadovo, jo pavaduotojo ar įgalioto asmens (6 dalis).

Pagal VAĮ 11 straipsnio 1 dalį asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Asmenų skundai dėl viešojo administravimo subjekto veiksmų, neveikimo ir administracinių sprendimų nagrinėjami VAĮ trečiajame skyriuje, reglamentuojančiame administracinę procedūrą, nustatyta tvarka, į skundus atsakoma laikantis VAĮ nustatytos tvarkos.

Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007-08-22 nutarimu Nr. 875, 35 punkte nustatyta, kad prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau - LVAT) yra pasisakęs, kad VAĮ 10 straipsnio 5 dalies nuostatos reiškia, jog individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2022-08-31 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022; 2014-12-18 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-822-1440/2014; 2012-01-12 nutartis administracinėje byloje Nr. A-756-35/2012, kt.).

LVAT taip pat ne kartą pažymėjo, kad visos viešojo administravimo institucijos privalo, be kita ko, vadovautis viešojo administravimo principais (įstatymo viršenybės, išsamumo, objektyvumo, proporcingumo ir kt.) ir yra saistomos gero administravimo principo, kuris reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, jog administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (LVAT 2012-10-04 nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-134/2012; 2015-07-09 nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015, kt.).

Nagrinėjamu atveju Pareiškėjas Agentūrai pateikė 2024-12-20 skundą dėl Agentūros neveikimo – nurodė, kad Pareiškėjo pateikta paraiška nebuvo išnagrinėta per nustatytą terminą. Šis kreipimasis laikytinas skundu VAĮ 2 straipsnio 12 dalies prasme, nes jame dėstomos aplinkybės, susijusios su pareiškėjo galimai pažeistomis teisėmis ir teisėtais interesais. Agentūra, būdama viešojo administravimo subjektu, turėjo išnagrinėti Pareiškėjo skundą pagal Agentūrai priskirtą kompetenciją ir pateikti Pareiškėjui VAĮ reikalavimus atitinkantį atsakymą.

Pareiškėjo teigimu, Agentūra, pateikdama atsakymą į 2024-12-20 skundą, pažeidė VAĮ įtvirtintus išsamumo, lygiateisiškumo, atsakomybės už priimtus sprendimus, objektyvumo principus. Sprendime pateikta informacija prieštarauja Taisyklėms, taip pat

Agentūra ignoravo Pareiškėjo prašymą pateikti Spiečiaus administratorės paaiškinimą dėl neveikimo. Pareiškėjo nuomone, jo pateikta 2024-08-28 Paraiška nebuvo nagrinėjama skaidriai, nešališkai ir objektyviai, kaip Agentūra teigia Sprendime.

Nustatyta, kad Pareiškėjas 2024 m. kovo mėnesį pateikė Paraišką narystei Spiečiuje. Ši Paraiška buvo atmesta – Spiečiaus koordinatore 2024-03-21 el. laiške nurodė, kad Agentūra negali teigiamai patvirtinti Paraiškos, nes Pareiškėjas neatitinka nei vieno Agentūros apraše nurodyto prioritetinio kriterijaus. Iš byloje esančių dokumentų ir šalių paaiškinimų matyti, kad Pareiškėjas 2024-08-28 pateikė naują Paraišką narystei Spiečiuje, apie tai el. paštu informavo Spiečiaus administratorę. Spiečiaus administratorė 2024-08-29 el. laiške paprašė Pareiškėjo pateikti šiuos papildomus dokumentus: 1) dokumentą ar kitą lygiavertį šaltinį, kuriame nurodytas naujas, pagrindinis veiklos EVRK kodas, nes šiuo metu viešai prieinamoje duomenų sistemoje nurodytas pagrindinis EVRK kodas (412000 - Gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statyba) neatitinka prioritetinio kriterijaus reikalavimų; 2) interneto svetainės nuorodą; 3) verslo diagnostikos rezultatus. Pareiškėjas 2024-09-02 el. paštu pateikė prašomus dokumentus; nurodė darantis prielaidą, kad yra imamasi visų veiksmų, kuriais siekiama užkirsti kelią Pareiškėjui tapti Spiečiaus nariu; prašė pateikti atsakymą oficialiu raštu su Agentūros direktoriaus parašu. Bylos medžiagos duomenimis, Pareiškėjui nebuvo pateiktas atsakymas į 2024-09-02 el. laišką.

SVVPĮ 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad administracinės paslaugos smulkiąjam ir vidutiniam verslui – tai informavimo, konsultavimo smulkiojo ir vidutinio verslo pradžios, plėtros, tarptautiškumo ir kitais verslui aktualiais klausimais paslaugų teikimas, [...] ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintų smulkiojo ir vidutinio verslo [...] skatinimo priemonių vykdymas arba administravimas, įgyvendinant smulkiojo ir vidutinio verslo politiką. Pagal SVVPĮ 8 straipsnio 2 dalį šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas administracinės paslaugas smulkiąjam ir vidutiniam verslui teikia Agentūra. [...]. Taisyklių 3 punktas numato, kad už Spiečiaus naujų narių paiešką, pritraukimą, atranką, administravimą ir, esant būtinybei, pašalinimą atsakingas Spiečiaus administratorius. Taisyklių 4 punkte nurodyti privalomi reikalavimai pareiškėjams juridiniams asmenims (įmonėms), siekiantiems tapti Spiečiaus nariu: 4.1. Pareiškėjas turi atitikti SVV subjekto statusą, kaip jis apibrėžtas SVVPĮ; 4.2. Pareiškėjas veiklą vykdo ne ilgiau kaip 5 metus (laikotarpis skaičiuojamas nuo įmonės įregistravimo dienos). Pagal Taisyklių 6 punktą SVV subjektas (įmonė, arba verslininkas), siekiantis tapti Spiečiaus nariu, pateikia: 6.1. Pareiškėjo anketą; 6.2. SVV statuso deklaraciją; 6.3. Verslo liudijimo ar individualios veiklos pažymos kopiją, jei SVV subjektas vykdo individualią veiklą; 6.4. „Verslo diagnostika“ įrankio išvadas. Taisyklių 9 punkte nustatyti prioritetiniai reikalavimai pareiškėjams SVV subjektams (įmonei ar verslininkui), siekiantiems taip BC nariu: 9.1. Prioritetas Nr. 1. SVV subjekto veikla yra susijusi su inovacijomis, t. y. naujų ar iš esmės patobulintų produktų ar procesų kūrimu ir diegimu į rinką; 9.2. Prioritetas Nr. 2. SVV subjektas vykdo bent vieną iš išvardintųjų veiklų (Lentelė Nr.1). Lentelėje Nr. 1 nurodyta viena iš veiklų - 70.22 Konsultacinė verslo ir kito valdymo veikla. [...].

Taisyklių 17 punktas numato, kad pareiškėjo pateikti Taisyklių 6 punkte nurodyti dokumentai įvertinami per 5 darbo dienas. Terminas skaičiuojamas nuo visų tinkamai pateiktų dokumentų pateikimo dienos. BC administratorius apie priimtą sprendimą SVV subjektą informuoja el. laišku arba telefonu.

Vadovaujantis aptartu teisiniu reglamentavimu, tapti Spiečiaus nariu gali juridinis asmuo, atitinkantis du privalomus reikalavimus: 1) juridinis asmuo atitinka SVV subjekto statusą; 2) veiklą vykdo ne ilgiau kaip 5 metus. Pateiktų ir įvertintų paraiškų eiliškumas nustatomas reitinguojant paraiškas vadovaujantis Taisyklių 9 punkte nurodytais prioritetiniais reikalavimais. Už naujų Spiečiaus narių atranką, administravimą yra atsakingas Spiečiaus administratorius.

Pareiškėjas Agentūrai pateiktame 2024-12-20 skunde išdėstė aplinkybes, susijusias su jo galimai pažeistomis teisėmis nagrinėjant 2024-08-28 Paraišką. Pareiškėjas

nurodė, kad paraiška nebuvo išnagrinėta laiku, Pareiškėjas daugiau kaip 3 mėnesius negavo jokio atsakymo į 2024-09-02 el. laišką, nors vėliau dar kartą kreipėsi su priminimu.

Agentūra Sprendime nurodė, kad Taisyklėse nenustatyta, kaip tikslinti jau pateiktą paraišką, todėl vertina, jog įvyko nesusikalbėjimas, netinkamas iškomunikavimas galėjo turėti įtakos procedūrų eigai. Sprendime taip pat teigiama, kad Agentūra laiku atsakė į 2024-08-28 Paraišką ir atliko reikalingus veiksmus pagal gautą informaciją t. y. atsakė Pareiškėjui per 5 d. d.

Komisijos vertinimu, Sprendime nepagrįstai nurodyta, kad Agentūra atliko reikalingus veiksmus pagal gautą informaciją. Remiantis byloje esančiais duomenimis, į Pareiškėjo 2024-09-02 el. laišką nebuvo pateiktas joks atsakymas, 2024-08-28 Paraiška buvo įvertinta tik ginčijamu Sprendimu, t. y. tik Pareiškėjui pateikus skundą dėl savo galimai pažeistų teisių. Taigi, 2024-08-28 Paraiška buvo išnagrinėta po 4,5 mėnesio nuo paraiškos ir papildomų dokumentų pateikimo Agentūrai dienos. Pažymėtina, kad Ministerija 2025-01-22 Nr. 3-184 rašte taip pat nurodė, jog „Agentūra iki 2025-01-17 nebuvo parengusi ir pateikusi Pareiškėjui atsakymo į prašymą. Agentūra nesivadovavo VAĮ 10 straipsnio 4 dalies nuostatomis, nes nepateikė atsakymo per 20 darbo dienų nuo Pareiškėjo prašymo gavimo dienos“. Komisijos vertinimu, Sprendime nėra aiškiai pasisakyta, kad 2024-08-28 Paraiška ir 2024-09-02 papildomai pateikti dokumentai nebuvo įvertinti laiku, t. y. per 5 darbo dienas nuo visų dokumentų pateikimo dienos. Agentūra Sprendime taip pat nepasisakė dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių, kad jis kelis kartus kreipėsi į Spiečiaus administratorę dėl Paraiškos vertinimo, tačiau jokio atsakymo negavo.

Dėl paraiškos nagrinėjimo procedūros Sprendime nurodyta, kad paraiškas dėl narystės nagrinėja ne vienas asmuo, o Agentūros atitinkamų sričių specialistai, užtikrinantys, kad kiekvienas sprendimas būtų priimtas objektyviai remiantis Taisyklėmis. Tačiau Taisyklių 3 punktą numato, kad už naujų Spiečiaus narių atranką yra atsakingas Spiečiaus administratorius. Iš viešai skelbiamos informacijos (<https://spiecius.inovacijuagentura.lt/office/alytuje/>) matyti, kad Alytaus Spiečiaus administratorė, bylos medžiagos duomenimis, Pareiškėjo pirmąją 2024 m. kovo mėnesį pateiktą Paraišką vertino ir el. paštu atsakymą dėl Paraiškos atmetimo pateikė Spiečiaus administratorė. Taigi, iš Sprendimo turinio nėra visiškai aišku, kuo remdamasi Agentūra teigia, kad paraiškas dėl narystės nagrinėja ne vienas asmuo, o Agentūros atitinkamų sričių specialistai. Pažymėtina, kad Pareiškėjas 2024-12-20 skunde kėlė klausimą dėl galimai neobjektyvios ir vilkinamos jo paraiškos nagrinėjimo procedūros, tačiau Agentūra Sprendime nepateikė išsamaus paaiškinimo dėl Agentūroje vykdomos Spiečiaus narių atrankos ir paraiškų nagrinėjimo procedūros.

Pareiškėjas 2024-12-20 skundu taip pat prašė Agentūros pateikti motyvuotą sprendimą dėl (ne) priėmimo į Spiečių.

Agentūra Sprendimu atsakė patvirtinti (priimti) Pareiškėjo pateiktą 2024-08-28 Paraišką, kadangi Agentūra šiuo metu negali įsitikinti, jog Bendrija faktiškai vykdo vieną iš Taisyklėse nurodytų prioritetinių veiklų, konkrečiai 70.22 - konsultacinę verslo ir kito valdymo veiklą. Tokį sprendimą Agentūra priėmė įvertinusi Bendrijos nuostatus, Bendrijos internetinėje svetainėje pateiktą informaciją, Bendrijos finansinės atskaitomybės duomenis apie vykdytą veiklą. Taip pat Agentūra atsižvelgė į tai, kad pagrindinis pareiškėjo EVRK kodas („Gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statyba“) nėra tarp Taisyklių 9 punkte išvardytų prioritetinių veiklų.

Sutiktina su Agentūra, kad pagal Taisyklių nuostatas Agentūra turi įsitikinti, jog Bendrija iš tiesų vykdo tą veiklą, kurią deklaruoja paraiškoje. Agentūra Sprendime nurodė, kad nagrinėjant 2024-08-28 paraišką jai kilo klausimų dėl Pareiškėjo vykdomos veiklos ir trūko informacijos, tačiau, remiantis bylos medžiagos duomenimis, dėl papildomos informacijos į Pareiškėją nebuvo kreiptasi. Spiečiaus administratorė 2024-08-29 el. laiške prašė Pareiškėjo pateikti dokumentą, kuriame nurodytas naujas, pagrindinis veiklos EVRK kodas, nes šiuo metu viešai prieinamoje duomenų sistemoje nurodytas pagrindinis EVRK

kodas neatitinka prioritetinio kriterijaus reikalavimų. Taisyklių 9.2 papunktyje nurodyta, kad Prioritetas Nr. 2 taikomas, jei SVV subjektas vykdo bent vieną iš Lentelėje Nr. 1 išvardintų veiklų. Taisyklės nenumato, kad ši veikla turi būti pagrindinė subjekto vykdoma veikla. Taigi, Spiečiaus administratorės 2024-08-29 el. laiške buvo klaidingai teigiama, kad pagrindinis EVRK kodas turi atitikti prioritetinio kriterijaus reikalavimus. Kaip byloje nustatyta, Pareiškėjas negavo atsakymo į savo 2024-09-02 el. laišką, kuriame išsakė abejones dėl Spiečiaus administratorės teiginių, taigi, buvo ne tik suklaidintas, bet ir neturėjo galimybės pateikti papildomus įrodymus dėl savo faktiškai vykdomos veiklos. Ginčijamame Sprendime šios aplinkybės nėra aptartos ir įvertintos.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Taisyklių 15 punktą pareiškėjai, kurie atitinka Taisyklių 4 ir 5 punktuose išdėstytus reikalavimus, tačiau neatitinka Taisyklių 9 punkte numatytų prioritetinių reikalavimų, lieka sąrašo pabaigoje ir Spiečiaus paslaugų teikimo sutartis gali sudaryti tik tuo atveju, kai reitinguotų paraiškų sąrašė nebelieka pareiškėjų, atitinkančių Taisyklių 9 punkte numatytus prioritetinius reikalavimus. Kaip matyti, Agentūra Sprendimu atsisakė priimti Pareiškėjo pateiktą paraišką, tačiau nepasisakė dėl paraiškų eiliškumo nustatymo reitinguojant paraiškas pagal Taisyklių 9 punkte nurodytus prioritetinius reikalavimus. Sprendime teigiama, kad šiuo metu yra eilė asmenų, laukiančių priėmimo į Alytaus Spiečių, kurie atitinka Prioritetą Nr. 2, tačiau iš Sprendimo turinio nėra aišku, ar pareiškėjo pateikta paraiška yra įtraukta į įvertintų paraiškų sąrašą, kaip numato Taisyklių 15 punktas.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija daro išvadą, kad Agentūra Sprendime nepasisakė dėl visų Pareiškėjo 2024-12-20 skunde nurodytų aplinkybių, Sprendimas yra nepakankamai motyvuotas, neišsamus, neatitinkantis VAĮ 10 straipsnio 5 dalies reikalavimų, todėl naikintinas. Agentūra įpareigotina teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais iš naujo išnagrinėti Pareiškėjo 2024-12-20 skundą ir pateikti Pareiškėjui teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos išteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 2 ir 4 punktais, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija n u s p r e n d ž i a: Pareiškėjo skundą tenkinti. Panaikinti Agentūros 2025-01-17 Sprendimą Nr. R4-162-(1.6 Mr)-2025 „Dėl 2024 m. gruodžio 20 d. gauto skundo bei BC „Spiečius“ narystės“. Įpareigoti Agentūrą teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais iš naujo išnagrinėti Bendrijos 2024-12-20 skundą ir pateikti Pareiškėjui teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

7. Lietuvos Respublikos teisės aktai

7.1. *Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalis* – „[...] Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

7.2. *Smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymo (SVVPĮ)*

6 straipsnis „Valstybės paramos smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams formos“ – „Smulkiojo ir vidutinio verslo subjektams gali būti taikomos šios valstybės paramos formos: [...] 3) administracinių paslaugų smulkiajam ir vidutiniam verslui teikimas [...].“

8 straipsnio „Verslumo skatinimo srityje veikiančios kompetentingos institucijos“ – „1. Įgyvendinti finansines paramos priemones, išskyrus subsidijas, kai jas įgyvendina įstaigos, kurioms viešojo administravimo įgaliojimai suteikti Vyriausybės nutarimu, priimtu vadovaujantis tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu, ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi, nustatančiais Europos Sąjungos ar atskirų valstybių narių finansinės paramos Lietuvai teikimo mastą, principus ar bendrąsias taisykles, Vyriausybė paveda finansų įstaigoms, kurių 100 procentų akcijų nuosavybės teise priklauso valstybei,

kai valstybės, kaip 100 procentų akcijų savininkės, teisės ir pareigas įgyvendina Vyriausybės įgaliota institucija. 2. Šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nurodytas administracines paslaugas smulkiajam ir vidutiniam verslui teikia viešoji įstaiga Inovacijų agentūra. [...].“

7.3. *Viešojo administravimo įstatymo (VAĮ):*

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais 1) atsakomybės už priimtus sprendimus. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, vykdydamas administracinį reglamentavimą ar priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už administracinio reglamentavimo ar priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius; [...] 3) efektyvumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, priimdamas ir įgyvendindamas sprendimus, jam skirtus išteklius naudoja kuo mažesnėmis sąnaudomis ir siekia geriausio rezultato; 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...].“

14 straipsnis „Administracinio sprendimo apskundimas“ – „Asmuo turi teisę apskųsti viešojo administravimo subjekto priimtą administracinį sprendimą ar kitokį viešojo administravimo subjekto atsakymą į asmens prašymą ar skundą arba veiksma (neveikimą), taip pat viešojo administravimo subjekto vilkinimą atlikti jo kompetencijai priskirtus veiksmus šio įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo administracinio sprendimo ar atsakymo įteikimo (paskelbimo) asmeniui šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka dienos ar veiksmo (neveikimo) arba vilkinimo paaikškinimo asmeniui dienos [...] įstatymų, reglamentuojančių ginčų, kylančių iš administracinių teisinių santykių, nagrinėjimą, nustatyta tvarka išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijai, arba administraciniam teismui.“

7.4. *Seimo kontrolierių įstatymo (toliau – SKĮ):*

3 straipsnis „Seimo kontrolierių veiklos tikslai“ – „Seimo kontrolierių veiklos tikslai: 1) ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms; [...].“

12 straipsnio „Seimo kontrolierių tiriami skundai“ 1 dalis – „Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...].“

22 straipsnio „Seimo kontrolieriaus sprendimai“ 3 dalis – „Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

8. Kiti teisės aktai – Viešosios įstaigos Inovacijų agentūros vadovo 2024 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. R1-271-(1.3 E)2024 (Įsakymas) patvirtintų Bendradarbiystės centrų „Spiečius“ narystės taisyklių (Taisyklės):

4 punktas – „Privalomi reikalavimai pareiškėjams juridiniams asmenims (įmonėms), siekiantiems tapti BC nariu: 4.1. Pareiškėjas turi atitikti SVV subjekto statusą, kaip jis apibrėžtas SVV įstatyme; 4.2. Pareiškėjas veiklą vykdo ne ilgiau kaip 5 metus (laikotarpis skaičiuojamas nuo įmonės įregistravimo dienos).“

6 punktas – „SVV subjektas (įmonė, arba verslininkas), siekiantis tapti BC nariu, pateikia: 6.1. Pareiškėjo anketą: <https://spiecius.inovacijuagentura.lt/narystes-anketa/>. 6.2. SVV statuso deklaraciją: <https://eimin.lrv.lt/lt/veiklos-sritys/verslo-aplinka/smulkiojo-ir->

vidutinio-verslo-politika/statuso-deklaravimas-aktualus-dokumentai; 6.3. Verslo liudijimo ar individualios veiklos pažymos kopiją, jei SVV subjektas vykdo individualią veiklą; 6.4. „Verslo diagnostika“ įrankio išvadas (<https://verslodiagnostika.inovacijuagentura.lt/>). Šis reikalavimas netaikomas SVV subjektams veiklą vykdančioms trumpiau nei 6 mėnesius paraiškos teikimo momentu ir fiziniams asmenims (ne verslininkams).“

25 *punktas* – „BC administratorius, užtikrindamas nenutrūkstamą BC paslaugų teikimą, vykdo šias funkcijas: 25.1. teikia informaciją apie BC paslaugas, veiklą BC nariams, klientams, partneriams, žiniasklaidai ir kt. 25.2. įgyvendina BC paslaugų paketą: vykdo BC narių atranką, teikia verslo konsultacijas BC nariams ir BC klientams, organizuoja ir koordinuoja BC renginius, vykdo verslo mentorių pritraukimą ir atranką, organizuoja verslo mentorystės programą ir kitas verslumą skatinančias iniciatyvas, telkia BC „Spiečius“ bendruomenę [...].“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

9. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (LVAT) praktika:

2015 m. birželio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015 – „Gero administravimo principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Taip pat šis principas suponuoja viešojo administravimo subjekto pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (žr., pvz., LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2012 m. spalio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-134/2012; 2013 m. kovo 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-708/2013; 2015 m. gegužės 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1316-756/2015).“

2015 m. gruodžio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015 – „Kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma tiek bendrųjų teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.), tiek gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.) (LVAT 2012-03-01 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012, 2015-10-07 sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1095-492/2015).“

2021 m. birželio 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1380-815/2021 – „pažymėtina, jog VA] viešojo administravimo subjektams *expressis verbis* (aiškiais žodžiais) nustatyta imperatyvi pareiga atsakyti į bet kurį asmens kreipimąsi (t. y. tiek skundą, tiek prašymą) [...] (žr., pvz., LVAT 2015 m. vasario 27 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-616-858/2015; kt.).“

Tyrimo išvados

10. Apibendrinus Skunde Seimo kontrolierei nurodytas aplinkybes konstatuotina, kad Pareiškėjas skundžiasi Agentūros pareigūnų veikla, neveikimu, nagrinėjant Bendrijos Paraišką (Pareiškėjui teko ne kartą kreiptis į Agentūrą tuo pačiu klausimu, teikti Paraišką kartotinai, nors tokia tvarka nenumatyta Taisyklėse, laiku nesulaukė Agentūros atsakymų, iš jo buvo pareikalauta pateikti papildomą informaciją, „kurios iš esmės pagal Taisyklės negali būti reikalaujama“, jam prašant nepateiktas oficialus Agentūros direktorės atsakymas, Atsakyme „ignoravo mano prašymą – pateikti Spiečiaus administratorės paaiškinimą dėl neveikimo, t. y., ilgiau kaip 3 mėnesius nagrinėjant Paraišką). Pareiškėjo nuomone, Agentūra, teikdama Atsakymą į 2024-12-20 skundą, pažeidė Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme įtvirtintus principus (išsamumo, lygiateisiškumo, atsakomybės už priimtus sprendimu, objektyvumo).

11. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. Vienas iš Seimo kontrolierių veiklos tikslų – ginti žmogaus teisę į gerą viešąjį administravimą, užtikrinantį žmogaus teises ir laisves, prižiūrėti, ar valdžios įstaigos vykdo pareigą tinkamai tarnauti žmonėms (pažymos 7.1 ir 7.4 papunkčiai).

Remiantis teismų praktika (pažymos 9 punktas) konstatuotina, kad iš konstitucinio imperatyvo „valdžios įstaigos tarnauja žmonėms“ kildinamas gero administravimo principas. Šis principas yra teisinės sistemos pamatinis principas, viešojo sektoriaus subjektai yra saistomi jo reikalavimų. Gero administravimo principas labai platus, be kita ko, reiškiantis, kad valdžios įstaigos turi pareigą imtis aktyvių veiksmų, padėti, reikalus tvarkyti teisingai, per kiek įmanoma trumpesnę laiką, elgtis atidžiai, apdairiai, rūpestingai, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų, kad suinteresuotam asmeniui būtų pateiktas atsakymas į bet kurį jo kreipimąsi, kad jam būtų pateikta objektyvi ir teisinga informacija jį dominančiu klausimu ir pan.

Tinkamas, atsakingas valdymas yra neatsiejamas nuo gero administravimo. Konstitucinis atsakingo valdymo principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi teis, turi tinkamai įgyvendinti jiems įstatymų suteiktus įgaliojimus. Atsakingo valdymo principas yra aiškinamas kartu su jau pirmiau aprašytu Konstitucijoje įtvirtintu valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms imperatyvu.

Gero viešojo administravimo principas įpareigoja viešojo administravimo subjektą, priimant sprendimą, jame nurodyti faktinių aplinkybių bei teisės normų, kurių pagrindu priimtas sprendimas, visumą, pareiga vykdant viešojo administravimo veiklą laikytis teisėtumo principo apima tiek reikalavimą priimti administracinį sprendimą, kuris atitiktų tam teisiniam santykiui taikytiną konkrečią teisės normą (turinio požiūriu sprendimas turi būti pagrįstas tinkamu teisiniu pagrindu), tiek reikalavimą priimtame sprendime *expressis verbis* (aiškiais žodžiais; tiesiogiai) nurodyti teisinį pagrindą atitinkančią konkrečią teisės normą.

Apibendrinant, viešosios teisės subjektai yra saistomi konstitucinių teisės principų – teisinės valstybės, teisės viršenybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms ir kt., taip pat gero administravimo, atsakingo valdymo principų. Teismų jurisprudencijoje pabrėžiama valdžios įstaigų pareiga laikytis teisės principų.

Taigi, Agentūra, teikdama administracines paslaugas smulkiąjam ir vidutiniam verslui, laikydamosi gero administravimo principo reikalavimų, nagrinėdama Pareiškėjo paraiškas dėl narystės Spiečiuje turėjo laikytis VAĮ 3 straipsnyje įtvirtintų įstatymo viršenybės, išsamumo ir kitų principų reikalavimų (pažymos 7.2 ir 7.3 papunkčiai).

12. Įvertinus šio tyrimo metu gautą informaciją, pažymėtina, kad Pareiškėjas dėl Agentūros veiksmų (neveikimo) nagrinėjant jo paraiškas dėl narystės Spiečiuje kreipėsi ne tik į Seimo kontrolierę, bet ir, vadovaudamasis VAĮ 14 straipsnio nuostatomis (pažymos 7.3 papunktis) – į Komisiją.

Komisija šio tyrimo metu išnagrinėjo iš esmės tas pačias aplinkybes, kurios nurodytos Skunde Seimo kontrolieriui (pažymos 2 punktas) ir pagal kompetenciją priėmė Komisijos sprendimą panaikinti Agentūros Sprendimą bei įpareigojo Agentūrą teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais iš naujo išnagrinėti Bendrijos 2024-12-20 skundą ir pateikti Pareiškėjui teisės aktų reikalavimus atitinkančią atsakymą (pažymos 6.3 papunktis).

Šio tyrimo kontekste akcentuotina, kad Agentūra šio tyrimo metu informavo Seimo kontrolierę, kad įvykdys šį Komisijos sprendimą ir „artimiausiu metu Pareiškėjui pateiks atsakymą į jo skunde keliamus klausimus“ (pažymos 6.3 papunktis).

13. Vadovaujantis SKĮ 22 straipsnio 3 dalimi skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės (pažymos 7.4 papunktis).

Atsižvelgus į pirmiau nurodytas aplinkybes, t. y., šio tyrimo metu paaiškėjus, kad Komisija įvertino Agentūros veiklą (neveikimą) nagrinėjant Pareiškėjo paraiškas dėl narystės Spiečiuje ir priėmė Komisijos sprendimą panaikinti Agentūros Sprendimą, o Agentūra įsipareigojo Komisijos sprendimą įvykdyti, konstatuotina, kad išnyko (išnagrinėtos) Skunde nurodytos aplinkybės dėl Agentūros veiklos (neveikimo).

Taigi, darytina išvada, kad vadovaujantis SKĮ 22 straipsnio 3 dalimi Skundo tyrimas nutrauktinas.

14. Seimo kontrolierė taip pat atkreipia dėmesį, kad Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, kad vienas iš esminių Konstitucijoje įtvirtinto teisinės valstybės principo elementų yra teisinio saugumo principas. Jis reiškia valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti teisinių santykių subjektų teises, taip pat įgytas teises, gerbti teisėtus interesus bei teisėtus lūkesčius. Teisinis reguliavimas privalo būti aiškus ir darnus, teisės normos turi būti formuluojamos tiksliai. Žemesnio lygmens teisės aktai neturi prieštarauti aukštesnio lygmens teisės aktams (2001 m. liepos 12 d. nutarimas).

Kaip ne kartą pažymėjo LVAT viešojoje teisėje veikiančys įstatymo viršenybės ir teisinio apibrėžtumo principai lemia tai, kad visi viešojo administravimo subjektai turi tik tokius įgalinimus, kurie jiems yra suteikti konkrečiomis teisės aktų nuostatomis, o plečiamas valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas yra negalimas. Tokios institucijos, vykdydamos įstatymais joms priskirtą veiklą, privalo veikti tik taip, kaip numato teisės aktai, priešingu atveju būtų pažeistas viešojo administravimo subjektui taikytinas bendrojo draudimo principas – veikti taip, kaip nėra leidžiama (2018 m. vasario 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. P-5-50-502/2018).

Pastebėtina, kad šio tyrimo kontekste Agentūra taikė Taisyklės ne Agentūros vidaus administravimo klausimais, bet nagrinėjant Pareiškėjo paraiškas, reikalaujant iš jo papildomos informacijos, dokumentų, priimant neigiamą Sprendimą dėl Bendrijos priėmimo į Spiečiaus narius. Taisyklėse nustatyti privalomi reikalavimai pareiškėjams, siekiantiems tapti Spiečiaus nariu (pažymos 8 punktas), taigi Taisyklės turi norminio teisės akto požymių, kuriuos šio tyrimo metu neigia Agentūra (pažymos 6.1 papunktis). Pažymėtina, kad Agentūros direktorės 2024 m. gruodžio 6 d. įsakyme Nr. R1-271-(1.3 E)2024, kuriuo patvirtinta nauja Taisyklių redakcija nenurodytas teisės aktas, pagrindžiantis Agentūros direktorės įgaliojimus tvirtinti Taisyklės.

Dėl šių aplinkybių kyla abejonių dėl Agentūrai VAĮ nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų apimties, Taisyklių norminio pobūdžio, jų atitikties VAĮ ir kitų teisės aktų reikalavimams, tačiau šio tyrimo metu negauta pakankamai duomenų, informacijos motyvuotam juridiniam įvertinimui pateikti.

Vadovaujantis SKĮ 13 straipsnio 3 dalimi, jeigu Seimo kontrolierius nustatė pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeistų žmogaus teisių ir laisvių požymių iš įvairių šaltinių, Seimo kontrolierius gali pradėti tyrimą savo iniciatyva.

Atsižvelgus į pirmiau nurodytas aplinkybes Seimo kontrolierė svarstys tikslingumą pradėti tyrimą savo iniciatyva dėl Agentūrai suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų apimties, Taisyklių norminio pobūdžio, jų atitikties VAĮ ir kitų teisės aktų reikalavimams ir pan.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

15. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

MB „O“ direktoriaus X skundo dėl VŠĮ Inovacijų agentūros veiksmų (neveikimo) nagrinėjant Pareiškėjo paraiškas dėl tapimo bendradarbybės centro „Spiečius“ nariu Alytuje, tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJA

16. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė VŠĮ Inovacijų agentūros direktorei rekomenduoja pateikti Seimo kontrolierei Lietuvos administracinių ginčų komisijos 2025 m. kovo 26 d. sprendimo Nr.21RE-(AG-115/07-2025) įvykdymą patvirtinantį dokumentą – teisės aktų reikalavimus atitinkančio atsakymo Pareiškėjui į jo 2024 m. gruodžio 20 d. skundą kopiją.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašom pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijų gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė